

Kooperatyvai | Kelias į tarptautinį konkurencingumą
Maljorka | Turizmui reikalingas žemės ūkis

2017 VASARIS

ARIMAI

Ganyklų ūkis –
dėmesio centre

REDAKCIJOS SKILTIS

Gerb. skaitytojau,

Vis daugiau žmonių perka atvirose ganyklose besiganančių karvių pieną, todėl pienininkystės bendrovės prašo ūkininkų būtent tokio pieno. Be to, žolė – viena iš pigiausių pašaro rūšių, ir tinkamai ją prižiūrint galima gauti geros kokybės pašarą. Todėl dauguma ūkininkų naudojami žolės privalumais – gano gyvulius ganyklose arba šeria nupjauta žole. Šiame žurnalo „ARIMAI“ numeryje apžvelgiame dėmesio vertus Europos pienininkystės ūkių ganyklų tvarkymo pavyzdžius.

Maljorka – viena iš populiariausių turistinių vietų Europoje. Tačiau tik nedaugelis žino, kad saloje vykdoma įvairi žemės ūkio veikla. „ARIMAI“ komanda gilinasi į žemės ūkio ir turizmo sektoriaus bendradarbiavimą ir svarsto apie galimas ateities perspektyvas.

Smagaus skaitymo!

Audrius Kavaliauskas
Generalinis direktorius
UAB „DOJUS agro“

Norėdami gauti daugiau informacijos apie būsimus renginius, pvz., parodas, demonstracijas bei atvirų durų dienas, taip pat, informaciją apie produktus bei Jums skirtus pasiūlymus, susisiekite su oficialiu „John Deere“ atstovu Lietuvoje UAB „DOJUS agro“.

Paroda Ką Pasėsi...2017

Kauno r. ASU 2017 m. kovo 30 - balandžio 1d.

„Gaukite kreditą ir įsigykite geriausius produktus!“

„John Deere Financial“ – tai finansavimo galimybės, kurios yra tokios pat efektyvios, kaip ir mūsų produktai. Jei reikia daugiau informacijos, susisiekite su mumis.

TURINYS

ARIMAI | 2017 VASARIS | Nr. 19 | JohnDeere.com

24

8

20

8 Javų auginimas

Kooperatyvai didina konkurencingumą tarptautinėje rinkoje.

14 Ganyklų ūkis

Kokie veiksniai lemia sėkmę?

20 Sukurti sudėtingoms užduotims

John Deere naujieji 5R serijos traktoriai ir F441 ritinių presai.

24 Maljorka

Turizmui naudingas regioninis žemės ūkis.

30 Mėsinių vištų auginimas

Olandijos paukštinkystės atstovai rūpinasi savo verslo įvaizdžiu.

34 Socialinė atsakomybė

John Deere darbuotojai dalyvauja paramos projektuose.

RUBRIKOS

4 John Deere koncerne

7 Pranešimai iš regiono

13 Pranešimai iš užsienio

22 Žemės ūkis ir mokslas

JOHN DEERE KONCERNE

Klientų poreikiai paverčiami pridėtinės vertės produktais ir paslaugomis

Kuriant naujus produktus, John Deere itin svarbūs klientų reikalavimai. *Straipsnio autorius: Steven Roller*

G amintojas John Deere jau nuo seno stengiasi remti žemdirbius. Tuo grindžiamas jo siekis pateikti kuo geresnių sprendimų – sukurti ir pagaminti mašiną ar paslaugą, kuri palengvintų kasdieninį jo klientų darbą.

Pirmasis ir svarbiausias žingsnis – turėti supratimą apie kasdienes ūkininko užduotis ir apie tai, kaip technika galėtų jam pagelbėti atlikti jas kuo paprasčiau bei sutaupyti laiko ir pinigų. John Deere specialistai naudojami įvairiais būdais, norėdami kuo geriau suvokti ūkininkų poreikius bei pageidavimus: pavyzdžiui, atlieka apklausas, kurių metu ūkininkai ir žemės ūkio paslaugų teikėjai informuoja apie savo kasdienes užduotis bei jų atlikimą, taip pat apie naudojamų mašinų našumą, aplinką, kurioje ūkininkauja, bei apie tai, kokia, jų nuomone, bus rinkos situacija ateityje. „Ši koncepcija – kvantitatyvinė: mūsų pasirinktinai atliekamos apklausos turėtų reprezentuoti visų žemės ūkyje dirbančių gyventojų nuomonę“, – komentuoja Salvadoras Garcia, John Deere Europos, NVS, Afrikos, Artimųjų ir Vidurinių Rytų padalinio klientų nuomonės tyrimo specialistas. „Vadovaudamiesi šių apklausų rezultatais, sudarome mūsų produktų vidutinio ir ilgalaikio laikotarpio gamybos aplanką.“

Traktoriui, derliaus nuėmimo mašinai ar ritinių presui pasiekus prototipo stadiją, vyksta intensyvios ir tiesioginės konsultacijos su specifinėmis fokuso grupėmis. Iš įvairių šalių į pagrindinį aptarimą sukviečiami klientai tam, kad įvertintų gaminius. Klientams pristatomi produktų prototipai, pagal kuriuos jie gali nuodugniai susipažinti su atitinkamais modeliais bei išbandyti juos praktikoje. „Tokių renginių metu gauname realią ir išsamią informaciją apie klientų poreikius. Pavyzdžiui, specialistų vadovaujami interesantai apeina mašiną, komentuodami visų pirma funkcijas, kurios jiems itin svarbios.“

Tad, atsižvelgdamas į klientų pageidavimus, John Deere įdiegia detalius produkto kokybės patobulinimus, dažnai neilgai trukus iki serijinės gamybos pradžios. „Iš šių fokuso grupių aptarimų rezultatų galiausiai turi naudoti visi klientai“, – pabrėžia Salvadoras Garcia. „Kartais tai būna iš pirmo žvilgsnio smulkūs patobulinimai, tokie kaip geresnė atgalinio veidrodėlio padėtis arba išorinių žibintų skaičius bei išdėstymas. Tačiau būtent šių, atrodytų, nereikšmingų, detalių svarba išryškėja per ilgą darbo dieną.“

Paprastą ir greitą susisiekimą su klientais būdą siūlo internetas: John Deere sukūrė internetinę platformą, kuriai iš viso priklauso apie 1 000 klientų iš Vokietijos, Prancūzijos, Didžiosios Britanijos ir Ispanijos. Jiems reguliariai siunčiamos trumpos internetinės anketos. Šis būdas ypač tinkamas, norint greitai, beveik tikroju laiku, gauti atsiliepimų daugeliu temų, pvz., apie duomenų valdymą arba apie tai, kaip klientai vertina naujus produktus bei paslaugas.

„Visos šios priemonės mums padeda labiau įsigilinti į mūsų klientų veiklą. O geriau apie ją nusimanydami, galime kurti tobulesnius produktus bei sprendimus, padedančius ūkininkams ir žemės ūkio paslaugų teikėjams jų kasdieniniame darbe“, – sako Salvadoras Garcia. ■

KITAS DYDIS TA PATI KAINA!

5R alternatyva, kuriai sunku atsispirti: ribotą laiką mes Jums siūlome įsigyti 6MC, 6RC ir 6M serijos traktorių už analogiško 5R serijos traktoriaus kainą.

Kreipkitės į artimiausią „John Deere“ atstovybę dabar – nepraleiskite šios galimybės.

JOHN DEERE

NUIMKITE DERLIŲ PER REKORDINĮ LAIKĄ

„JOHN DEERE“ T SERIJOS KOMBAINAI

+ DIDŽIAUSIAS AKTYVIOS SEPARACIJOS PLOTAS

+ DIDŽIAUSIA VALYMO SISTEMA

+ DIDŽIAUSIAS IŠKROVIMO GREITIS

+ VIKŠRINĖ VAŽIUOKLĖ IR 40 KM/
VAL. GREITIS

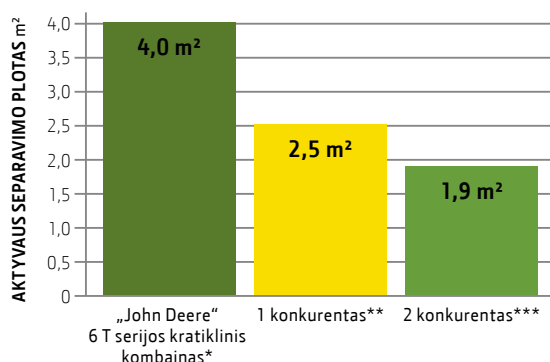
+ SUSIETO KOMBAINO PAKETAS

NAUJIENA: T SERIJOS KOMBAINAI 2017

Palyginti su anksčiau pagamintais kombainais, naujieji T serijos kombainai pasižymi 15 proc. didesniu našumu, be to, jie gali rungtis ir su nedideliais bei vidutinio dydžio hibridiniais kombainais! Ir tai dar ne viskas: šie kombainai ne tik pasižymi nepriekaištingu našumu, bet ir taupiai naudoja degalus bei išsaugo puikią šiaudų ir grūdų kokybę. Visa tai užtikrina didelis aktyvios separacijos ir valymo sistemos plotas bei unikalus masės srauto judėjimas. Kompaktiškas T560 serijos kombainas su vikšrine važiuokle, pasiekiamas greitis iki 40 km/val ir našumas kaip 6 kratiklių kombaino! Naujoji T serija: tiesiog kratiklis 2.0!

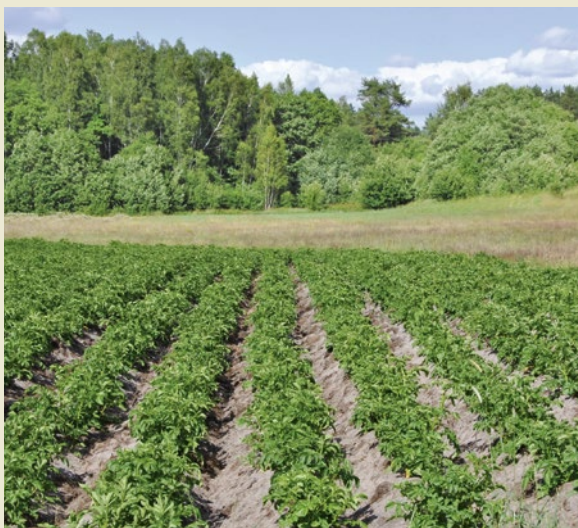
JOHN DEERE

* www.deere.com
** www.newholland.com
*** profi.de - Landmaschinenkatalog,
Claas Lexion 670

PRANEŠIMAI IŠ REGIONO

LIETUVA

Lietuvoje bulvių užauginama kur kas daugiau, nei jų reikia žmonių maistui. Nuo seno bulvės naudojamos kaip pašaras gyvuliams – kiaulėms, galvijams ir avims. Svarbu žinoti, kokios maistinės bulvių savybės skatina gyvulio augimą ir kaip jas teisingai naudoti. Bulvės yra sultingieji pašarai, kurie užima svarbią vietą tarp stambiųjų ir koncentruotųjų raciono komponentų. Pasak J. Steponavičiaus, Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos gyvulininkystės specialisto, palyginti su grūdais, jos mažiau maistingos, tačiau turi daug skaidulų, suteikia energijos, todėl bulvėmis galima pakeisti kitus pašarų komponentus. 3-4 kg bulvių energine verte prilygsta 1 kg miežių grūdų, jomis šerti pigiau, tačiau reikėtų laikytis rekomenduojamų kiekių. Pagrindinė maistinė medžiaga bulvių gumbuose – krakmolos. Jo kiekis priklauso nuo veislės. Krakmolai bei spirito gamybai auginamos bulvių veislėse jo daugiau, maistinėse - mažiau. Sausųjų medžiagų kiekis svyruoja nuo 18 iki 22 proc. Yra ir mineralinių medžiagų. Iš makroelementų - fosforo 2,5 g/kg sausųjų medžiagų, kalcio 0,5 g/kg sausųjų medžiagų, natrio 0,5 g/kg sausųjų medžiagų ir didelis kalio kiekis – 22 g/kg sausųjų medžiagų. Tačiau dėl kalio pertekliaus galvijai pasisavina mažiau magnio. Galvijams bulves rekomenduojama sušerti žalias, švariai nuplautas. Pieninėms karvėms žalių nesmulkintų bulvių galima duoti iki 12 kg, mėsiniams galvijams – iki 2,5 kg šimtui kg kūno masės per parą. Pašarams netinka pažaliavusios, sušalusios, sudrygusios bulvės. Galvijai bulves ėda su dideliu apetitu, todėl patartina praitinti palaiapsniui, stebėti, kad nepaspringtų. Nuvalytas bulves galima ir konservuoti, žolės ar kukurūzų silose. Po silosavimo gumbai tampa minkštesni, karvės juos noriai ėda. Pieningoms avims ir ėriukams pašarams rudenį ir žiemą taip pat tinka žalios bulvės, po 2–4 kg per parą. ■

DANIJA

Kai kurie ekologiniai augalininkystės ūkiai javus sėja eilėmis. Ši sistema turi aibę privalumų, pavyzdžiui, palengvina kovą su piktžolėmis ir padeda augalams geriau pasisavinti maistines medžiagas. Andersas Lundas, nuo 1999-ųjų ūkininkaujantis ekologiškai, visus savo javų plotus apsėja eilėmis 36 cm tarpais. Pagrindinė priežastis, kodėl A. Lundas perėjo prie šio sėjimo būdo, buvo tikslas efektyviau naikinti piktžoles. Ilgainiui jis taip pat pastebėjo, jog šitaip sėjant, dirvožemis tampa derlingesnis, o augalai pasisavina daugiau maisto medžiagų. Be to, šis būdas atveria naujų tarpinių kultūrų auginimo galimybių, o dirvožemį reikia įdirbti mažiau. Taip pat paaiškėjo, kad grūduose padidėja proteinų ir glitimo kiekis. Pasak Anderso Lundo, tai įvyksta dėl šių priežasčių:

1. Esant mažesniai augalų tankiui kvadratiniam metre, į juos giliau įsiskverbia saulės šviesa.
2. Purenant dirvožemį, į jį patenka oro bei aktyvuojami mikroorganizmai.
3. Esant mažesniai javų tankiui, varpos užauga ilgesnės, o grūdai stambesni ir jų kokybė geresnė. ■

VOKIETIJA

Vykdamas mokslinio tyrimo projektą „Hypowave“, skirtą išteklius tausojančiam antriniam vandens naudojimui žemės ūkio reikmėms hidroponinėse (be dirvožemio) sistemose, siekiama tarpusavyje sujungti daugelį efektyvumo aspektų. Greta esamos nuotekų valyklos statomas bandomasis įrenginys, kuriame be kitų hidro-kultūrų taip pat bus auginami ir špinatai. Čia bus naudojamas išvalytas komunalinių nuotekų vanduo. Projekto vadovas, Braunschweigo technikos universiteto Gyvenviečių ūkio instituto prof. inž. dr. Thomas Dockhorns komentuoja: „Nuotekų valymo techninė naujovė – vandenį paruošti taip, kad jame išliktų optimalus maisto medžiagų kiekis, kurį augalai gali pasisavinti.“ Projekto tikslas – ne tik paruošti augalams tinkamą vandenį, bet ir iširti galimybes, ar „Hypowawe“ koncepcija ateityje pajėgs įsitvirtinti rinkoje. Ar ši uždara sistema bus rentabili, be kita ko, priklausys ir nuo to, keliems ciklams nuotekas bus galima panaudoti. Taip pat reikia apsvarstyti, ar didesnis vandens ir maistinių medžiagų efektyvumas bus ekonomiškai, nežiūrint didesnių nuotekų valymo sąnaudų. ■

Ūkių kooperacija – kelias į tarptautinį konkurencingumą

Susivieniję grūdų ūkiai gali ne tik pelningiau dirbti, bet ir konkuruoti tarptautinėse rinkose, parduodami ne žaliavas, bet modernius produktus. *Straipsnis ir nuotraukos: Jolantos Lunevičienės*

Vakarų Europos šalių ūkininkai turi daugiau kaip 100 m. kooperacijos patirtį. Danijoje 87 proc. grūdų užauginama susikooperavusiuose ūkiuose, daugiau nei pusę grūdų derliaus nuima ir Švedijos, Prancūzijos, Olandijos, Airijos ūkininkų kooperatyvai. Tuo tarpu Lietuvoje – tik 19 proc.

Kodėl Lietuvos ūkininkų žvilgsniai į kooperaciją pilni nepasitikėjimo? Palyginti neseniai nusimetę tarybinių kolūkių našta jie vis dar bijo jungtis į ekonominius darinius, nors šie iš principo yra kitokie: grindžiami veiklos skaidrumu, savitarpio pagalba ir iš to kylančia didesne nauda kiekvienam nariui. Koo-

peracijos stoka Lietuvos žemės ūkyje oficialiai yra pripažįstama kaip viena didžiausių problemų.

Žemės ūkio kooperatyvų nedaug, vyrauja iki 10 narių turintys kooperatyvai, nedidelė ir jiems tenkančios rinkos dalis. Kooperacija tik pradeda skatinti. Priimtos praėjusių metų pabaigoje įsigaliojusios Kooperatinių bendrovių įstatymo pataisos, kurios aiškiau apibrėžia jų kriterijus, veiklas, motyvuoja jungtis. Numatoma ir finansinė ES parama kooperatyvams.

KOOPERUOTIEMS ŪKIAMS NUMATYTOS ES PARAMOS LĖŠOS

Į 2014–2020 metų Europos Sąjungos (ES) paramos lėšas pretenduoti gali tik pagal naująjį Kooperatinių bendrovių įstatymą kooperatinėmis žemės ūkio bendrovėmis pripažįstamos įmonės. Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2017–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ kooperatyvams numatyta skirti 429,21 mln. eurų.

Žemės ūkio kooperatyvų nariams suteikiami papildomi pirmumo balai, jei jie dalyvauja priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srityje „Parama smulkių ūkių plėtrai“. Šiai sričiai visu laikotarpiu numatyta skirti 16,876 mln. eurų. Taip pat parama smulkių ūkių kooperatyvams galės būti skiriama pagal priemonę „Bendradarbiavimas“, kuriai numatyta 23,951 mln. eurų.

Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, 2007–2013 metų finansavimo programos lėšomis naudojosi 64 žemės ūkio kooperatyvai.

Kiek Lietuvoje veikia žemės ūkio kooperatyvų, vieningos duomenų bazės nėra. 2016 m. pabaigoje, Žemės ūkio ministerijos duomenimis, veikė 270 pripažintų kooperatyvų, o nepripažintų veikia gerokai daugiau.

» *Lietuvos grūdų sektoriuje randasi įvairiausių kooperacijos darinių, tačiau tokių, kurie laikosi visuotinai pripažintų, tikrosios kooperacijos principų, yra nedaug.*« *Dainius Kižauskas*

- 1 Pavieniams ūkininkams ne visada pavyksta laiku gauti vietos elevatoriuje.
- 2 Kooperatyvas gali pasisamdyti specialistą, kuris stebi pasėlių būklę, kad neplistų ligos, sudaro purškimo grafikus, parenka priemones.

1

KOOPERATYVŲ PRIPAŽINIMAS ŽEMĖS ŪKIO KOOPERATINĖMIS BENDROVĖMIS

Metai Kooperatyvų skaičius

Metai	Kooperatyvų skaičius
2005	1
2006	4
2007	9
2008	35
2009	30
2010	39
2011	45
2012	38
2013	32
2014	44
2015	32

Šaltinis – Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras

IŠSIDERA GERESNES KAINAS

„Kooperacija būtina. Reikalingas susiklausymas, kad žmonės suremtų pečius ir galėtų vienas kitam padėti. Pavienių nedidelių ūkių nepasiekia jokie paramos pinigai. Mums vienintelė išeitis – jungtis“, – sakė Rokiškio rajono ūkininkų kooperatyvo „Rokiškutis“ vadovas Vytautas Šlikas.

Kooperatyve 6 nariai, didžioji dalis turi po 50-60 ha žemės, iš viso 550 ha, augina grūdus. „Turime bendrą kombainą, purkštuvą, dirbtuvėles, naftos bazę. Turime bendrą techniką, bendrai nusiperkame trąšas, kitus reikmenis, bendrai ieškom būdų tai, kas reikalinga ūkininkavimui, nusipirkti pigiau. Kai daugiau

perki, gali derėtis. Tiekėjai begėdiškai užsikėlę kainas!“, – tiki ūkininkas. Jį labiausiai papiktino Lenkijoje gaminamų kalkių dirvos rūgštingumui mažinti kaina. Lietuvoje tiekėjai ją parduoda vos ne tris kartus brangiau.

Kooperatyvas glaudžiai bendradarbiauja su šalia esančia „Lašų“ žemės ūkio bendrove, 2000 ha plote taip pat auginančia grūdus. Tai vienas iš nedaugelio grūdų augintojų, kuris parduoda ne žaliavinius grūdus, bet pačių pagamintą produkciją. Iš grūdų kepama garsioji „Lašų“ duona, eksportuojama ir į užsienį, šiaudai paverčiami granulėmis, kurias parduoda kaimynams lenkams. Bendrovė superka „Rokiškučio“ grūdus, priima

- 1 Lietuviški rapsai eksportuojami kaip žaliava biodyzelino gamybai.
- 2 „Joniškio aruodo“ elevatorius talpina 35 tūkst. t grūdų.
- 3 Ne visus praėjusio derliaus grūdus pavyko parduoti kaip planuota. Neatitiko kokybės reikalavimų.

džiovinti, padeda ir kitais klausimais. „Lašų“ vadovui Zenonui Akramavičiui davėme užduotį - parūpinti mums lenkiškų kalčių už fabrikinę kainą“, – apie draugystę su stambesniu ūkiu pasakojo V. Šlikas.

Deja, nepaisant visų bendrų „Rokiškučio“ kooperatyvo ūkininkų veiklų, Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centre jis nėra įregistruotas kaip žemės ūkio kooperatinė bendrovė. „Savo užaugintus grūdus kiekvienas parduodame atskirai. Vieni metu bandėme parduoti bendrai, per kooperatyvą. Bet grūdų kokybė ir drėgnumas buvo labai skirtingi. Vieno grūdų drėgnumas buvo 15, kito – 18, trečio – 20 proc. Skiriasi ir kaina. Prasideda buhalteriniai skaičiavimai, pykčiai tarpusavyje. Mes nutarėme, kad mums to nereikia. Todėl ir neregistruoja“, – sakė V. Šlikas.

TINKA PANAŠAUS DYDŽIO ŪKIAMS

„Lietuvos grūdų sektoriuje randasi įvairiausių kooperacijos darinių, tačiau tokių, kurie laikosi visuotinai pripažintų, tikrosios kooperacijos principų, yra nedaug. Kartais kooperuotis su smulkiais ūkininkais bando stambios žemės ūkio bendrovės, tačiau tokia praktika nėra teisinga, nes narių interesai per daug skirtingi, stambūs užgožia mažuosius. Panevėžio, Šakių rajone matome ūkininkų kooperatyvų, kurie dar kuriasi ir tikėtina, išaugs iki brandžių ūkininkų vienetų“, – pasakojo Lietuvos žemės ūkio kooperatyvų asociacijos direktorius Dainius Kižauskas. Jo teigimu, grūdų sektoriuje veikia 7 kooperatyvai, asociacijos nariai.

Jų nariai – tik ūkininkai, užsiimantys žemės ūkiu veikla. Vidutinis į kooperatyvą susijungusio ūkio dydis Lietuvoje – apie 200 ha žemės. Šiaurės Lietuvoje kooperuoti ūkiai yra mažesni, pietų – didesni, iki 500 ir daugiau ha.

„Kooperacija yra efektyvi tais atvejais, kai susijungia panašaus dydžio ūkiai. Tokie yra „Joniškio aruodas“, „Šiaurės aruodai“, „Lietuviški javai“, „Šiaulių aruodas“. Nariai turi vieningą nuomonę, nes jų poreikiai ir interesai panašūs, jie lengviau susikalba ir susitaria. „Vilkaviškio grūdų“ kooperatyve, kur yra ir stambių ir smulkesnių ūkių, galime pastebėti narių nepasitenkinimo. Mažesni ūkiai dažniausiai sprendžia išgyvenimo klausimus, didesniems labiau rūpi ekonominis efektyvumas, maksimalus turimų resursų panaudojimas. Beje, mažesni ūkiai rodo daugiau iniciatyvos ne tik buriantis į kooperatyvus, bet ir kuriant teisinę aplinką, palankią kooperacijai“, – pastebėjo D. Kižauskas.

KOOPERACIJA NAUDINGA IR VISO GAMYBOS PROCESO METU

Žemės ūkio kooperatyvų asociacijos vadovas vardino privalumus, kuriuos teikia kooperacija. Ūkiams atsiveria didesnės galimybės derėtis įsigyjant trąšas, sėklas ar parduodant savo produkciją. Kooperacija naudinga ir viso gamybos proceso metu. „Kai esi vienas, neturi sudėliotos griežtos tvarkos, darbų grafiko, kada purkšti nuo ligų, kada laiku nuimti derlių. Dažnai kaip vijurkas sukiesi pagal oro sąlygas, papuoli į situacijas, kai nespėji, nes neturi pakankamai technikos, nespėji susisandėliuoti, nes neturi elevatoriaus, visi artimiausi užimti ir tavęs niekur nepriima, negali laiku nusipirkti sėklos ar parduoti grūdų, kai tam geriausios sąlygos, nes tuo metu pats dirbi kitus darbus, nežinai, kada kainos kyla ar smunka“, – patirtimi dalinosi D. Kižauskas.

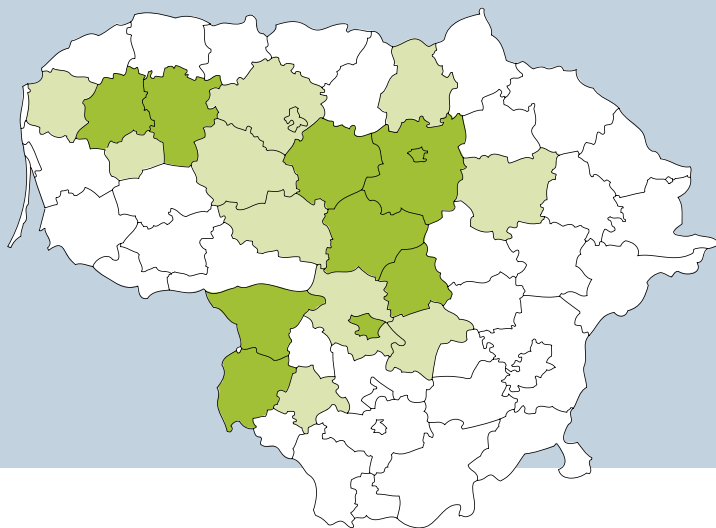
Lietuvos žemės ūkio kooperatyvų asociacijai priklausančiame „Joniškio aruodo“ kooperatyve tokių problemų nekyla, nes jis turi savo elevatorių, kuris talpina 35 tūkst. t grūdų. Tai vienas moderniausių grūdų elevatorių Baltijos šalyse, pastatytas už

VEIKLĄ VYKLANČIŲ KOOPERATYVŲ PASISKIRSTYMAS LIETUVOJE

- daugiau kaip 8 kooperatyvai
- 5-8 kooperatyvai
- nė vieno kooperatyvo

narių, Europos Sąjungos bei valstybės lėšas. Jame įrengta „Infratec“ informacinė sistema, duomenis apie grūdų kokybę iš karto perduodanti į svarstykles, buhalterinę sistemą, taip išvengia žmogiškojo faktoriaus klaidų. Nariai ramūs, nes elevatorius išsipareigojęs visus narių grūdus priimti. Ūkiai dalinasi technika, kooperatyvo administracijoje dirba agronomai, specialistai, kurie stebi ir pasėlių būklę, ir rinką, parduoda grūdus tada, kai mato geriausią kainą.

2008 m. įkurto kooperatyvo steigėjai – 54 ūkininkai, valdantys 10,2 tūkst. ha dirbamos žemės. Šiuo metu kooperatyvas jungia 81 pajininką, bendrai valdomas žemės plotas – 15 tūkst. ha. Svarbiausius reikalus sprendžia ne administracija, o kooperatyvo valdyba, į kurią išrinkti devyni nariai. Šiuo metu valdybos pirmininko pareigas eina Alvydas Vizbickas. Pajininkai išsipareigoja kooperatyvui parduoti 80–90 proc. derliaus.

NUO ŽALIAVŲ LINK PERDIRBTŲ PRODUKTŲ

Didžioji dalis Lietuvoje užauginamų grūdų, kaip žaliava eksportuojami į centrinės Azijos šalis, Afriką. Indija ir Egiptas pamėgo lietuviškus žirnius, pupas. Tačiau grūdų sektoriaus kooperacijos lyderiai ateityje mato perspektyvą parduoti ne žaliavas, bet perdirbtą produkciją.

Kaip gerą pavyzdį jie mato kooperacijos pieno sektoriuje rezultata. 2008 m. įkurtas ir šiandien 200 narių vienijantis pieno gamintojų kooperatyvas „Pienas.lt“ per keletą metų sugebėjo už nuosavas ir paramos lėšas pasistatyti pieno perdirbimo gamyklą. Investicinė projekto vertė – 41 mln. eurų.

Konkurencinį pranašumą tarptautinėse rinkose suteiks ne žaliaviniai grūdai, jų kiekiai ir kokybė, bet perdirbti produktai. Tokie, kokius šiandien jau gamina kelios bendrovės – UAB „Malsena“ – dribsnius, AB „Amilina“ – kviečių krakmolą popie-

KOOPERATYVO „JONIŠKIO ARUODAS“ PARDAVIMŲ PAJAMOS:

2007 m.	2,02 mln. eurų
2008 m.	7,46 mln. eurų
2009 m.	9,24 mln. eurų
2010 m.	14,13 mln. eurų
2011 m.	15,918 mln. eurų
2012 m.	30,634 mln. eurų
2013 m.	25,073 mln. eurų
2014 m.	21,514 mln. eurų
2015 m.	23,106 mln. eurų

rius, kartono, gofruotojo kartono ir maisto pramonei, glitimą ir kviečių glitimą pašarams. Krakmolo pirkėjai – Vakarų Europos, Lenkijos, Skandinavijos šalių ir Rusijos popieriaus ir kartono įmonės.

„Iki 2020 turime padaryti namų darbus, atlikti rinkos tyrimus, atrasti tuos perdirbtus galutinio vartojimo ar tarpinės žaliavos grūdų produktus, kurie turės paklausą“, – sakė Lietuvos žemės ūkio kooperatyvų asociacijos vadovas. Savo rankose išlaikę grūdų gamybą ir perdirbimą žemdirbiai uždirbs daugiau. Šiam tikslui pasiekti kooperacija yra skaidrus ir sąžiningas kelias. ■

KITI TIK ŽADA, JOHN DEERE GARANTUOJA

7R DEGALŲ GARANTIJOS PROGRAMA „FUEL GUARANTEE PROGRAM“ IŠBANDYKITE MUS

DEGALŲ EKONOMIJA – KAIP IR ŽADĖTA, O JEI NE, GRAŽINSIME PINIGUS*

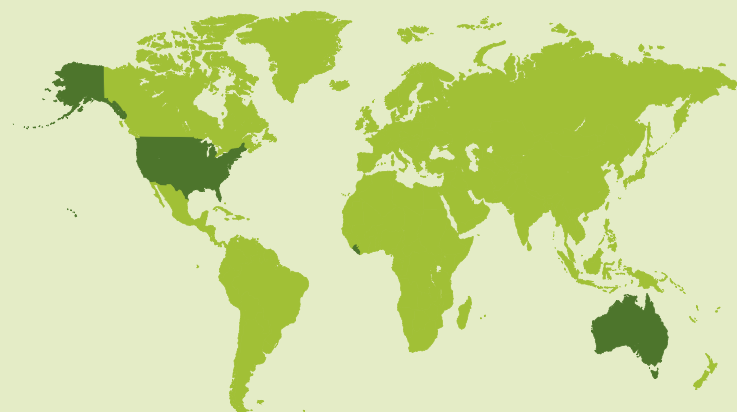
Degalai sudaro 50% Jūsų technikos nuosavybės sąnaudų, todėl „John Deere“ įsipareigoja sumažinti jų suvartojimą visoje savo traktorių gamoje. Per DLG transporto darbų testą 7310R modelis suvartojo neįtikėtinai mažai degalų, lyginant su atitinkamais tiesioginių konkurentų modeliais**. Mes garantuojam – išbandykite mus. Gražinsime visų metų skirtumą tarp faktinių degalų sąnaudų, patirtų per transportavimo operacijas, ir mūsų nustatyto degalų sąnaudų lygio*. Jūsų įgaliotasis atstovas taip pat patars, kaip optimizuoti vairavimo techniką. Geriausiai pasirodę vairuotojai bus apdovanoti. Daugiau informacijos suteiks įgaliotasis atstovas.

* Degalų garantijos programą, kuri galioja nuo 2016 m. lapkričio 1 d. iki 2017 m. balandžio 30 d., siūlo tik dalyvaujantis „John Deere“ atstovas. Visiems naujiems 7310R modelio traktoriams, įsigytiems ar nuomotiems šiuo laikotarpiu. Norint dalyvauti programoje reikalinga detali registracija. Garantijos programa galioja tik transportavimo operacijoms (daugiau nei 20 km/val.) pagal nurodytus „JDLink“ duomenis. Susisiekite su savo „John Deere“ atstovu dėl išsamesnės informacijos apie registraciją į programą.

** DLG „Powermixtest“ Nr. 2014-0437, 2014; Nr. 6297, 2015, ir Nr. 2015-854, 2015; www.dlg-test.de

PRANEŠIMAI IŠ UŽSIENIO

©Frank Forcella

JAV

Piktžolių naikinimo smėlio srove technologija turi didelį potencialą – teigia Frankas Forcella iš JAV Žemės ūkio ministerijos Morriso agrarinų tyrimų centro. Prieš penkerius metus mokslininkas pradėjo eksperimentuoti su šia technologija: kukurūzams pasiekus penkių lapelių augimo stadiją, piktžolių apniktus plotus jis apdorojo 5,5-7 barų slėgio susmulkintų kukurūzų burbuolių branduolių srove, – anuo metu dar rankiniu būdu, naudodamasis pigiu smėlio srovės aparatu. Pasirodė, jog pasitelkus šią technologiją, galima be derliaus nuostolių visam sezonui išnaikinti nepageidaujamas augalų rūšis. Tad F. Forcella drauge su kolegomis sukonstravo daugiaeilį įrenginį, kurį išbandė praėjusią vasarą. Tam jie naudojo įvairias žemės ūkio produktų atliekas, tokias kaip riešutų kevalų bei vaisių kauliukų granules ar javų rupinius. Šis būdas itin veiksmingas ankstyvojoje piktžolių augimo stadijoje: vienintelį kartą apdorojus laukus kukurūzų glitimo milteliais, burnočių (lot. *Amaranthus palmeri*), esančių augimo stadijoje tarp 1-o ir 2-o lapelių, biomasę pavyksta sumažinti beveik 100 proc., lyginant su neapdorotais plotais. Ši technologija turi dar ir kitą privalumą: „Naikinant piktžoles tuo pat metu galima barstyti trąšas, pvz., granuliotą paukščių mėšlą.“ Šis išradimas turėtų sudominti visų pirma ekologinius ūkius. ■

©Sundrop Farms

AUSTRALIJA

Dėl klimato kaitos ir dirbamų plotų trūkumo būtina ieškoti naujų techninių žemės ūkio gamybos sprendimų. Šia tema užsiima šiltnamius gaminanti bei eksploatuojanti Anglijos įmonė „Sundrop Farms“, šį rudenį pradėjusi auginti 20 ha pomidorų Pietų Australijos dykumoje. Ypač sunki užduotis – pasiekti, kad nepaisant ekstremalių sąlygų, gamybos procesų metu būtų tausojami išteklių. Todėl šiltnamių kompleksas beveik visiškai energija apsirūpina pats. Energijos šaltinis čia – saulės bokštas: 23 000 reflektorių kaupia saulės šviesą šilumos perdavimo mediuje, per kurį tekėdamas vanduo virsta garais, o iš jų gaminama elektros energija. Ji reikalinga šiltnamiams vėsinti bei apšviesti, taip pat vandeniui iš 5 km atstumu esančios jūros pumpuoti, iš kurio, vietoje termiškai apdorojus, pašalinama druska. Pomidorai auginami hidroponinėse sistemose, šaknims naudojamas kokoso riešutų substratas, o vanduo, kuriame augalai auga, papildytas maistinėmis medžiagomis. Dykumos, kurioje gyvena tik nedaug rūšių, sąlygomis kenkėjai sunkumų nesudaro. Vabzdžius kenkėjus naikinti padeda naudingieji, o su grybeliais ir bakterijomis kovojama, apipurškiant augalus druskos tirpalu. Planuojama šiltnamiuose kasmet išauginti 15 000 t pomidorų. ■

©Victoria Fyfe/Smith

LIBERIJA

Nevaisinguose Vakarų Afrikos regionuose pasitaiko tamsių žemės ruožų, kur dirvožemis turtingas maistinių medžiagų. Iki šiol tai buvo laikoma natūraliu reiškiniu. Tačiau vykdydami tarptautinį projektą, skirtą įvairiems auginimo būdams Liberijoje, mokslininkai ištyrė, jog vadinamasis „Afrikos juodžemis“ atsirado dėl tam tikro 700 metų trukusio dirvų tręšimo. Jo esmė – anglies, pelenų, dalinai kompostuotų gyvūnų kaulų bei augalų liekanų įterpimas į žemę. Suanglėjusiai biomasei oksiduojantis, per daugelį metų susidaro dirvožemis, kuriame yra dvigubai ar trigubai daugiau organinės grynanalies, dvigubai daugiau azoto ir dideli kiekiai fosforo. Šis dirvožemis nepraranda derlingumo, nepaisant ilgu, nepertraukiamų naudojimo laikotarpių. Čia iškart į galvą ateina Amazonijos juodžemis „terra preta“. Stebina tai, kad nepriklausomai vieni nuo kitų Pietų Amerikos ir Afrikos valstiečiai išrado tokį pat būdą, gerinantį dirvožemio derlingumą. Žemės ūkio gamyba gali būti gerokai intensyvesnė, todėl mokslininkai šį tręšimo būdą laiko labai efektyviu, padedančiu užtikrinti gyventojų aprūpinimą maistu. „Šitai galima būtų pagerinti tūkstančių badmyriaujančių žmonių gyvenimą varginiausiuose Afrikos regionuose“, – teigia Sussexo universiteto (Didžioji Britanija) mokslininkas Jamesas Fairheadas. ■

©Farlap Photography

ŪKINIS PIEVŲ IR GANYKLŲ NAUDOJIMAS – DĖMESIO CENTRE

Straipsnio autoriai: Olivia Cooper, Adrien Leroy, Marjolein van Woerkom ir Klaus Sieg

Europos pieno gamintojų padėtis dėl nuolat žemų supirkimo kainų pastaraisiais metais buvo itin sunki. Todėl daugelis iš jų vadovavosi principu – kuo daugiau išgauti iš savo ganyklų tam, kad galėtų sumažinti gamybos išlaidas. Kartu augant bendrai natūralių, sveikesnių maisto produktų paklausai, kai kurių šalių perdirbėjai netgi pradėjo mokėti priedus už ganyklose ganomų gyvulių mėsos bei pieno produktus. Per tuos dešimtmečius, kai daugelyje regionų nuo ganyklų ūkio buvo vis labiau nusi- grežiama, buvo prarastos taip pat ir žinios, kaip jį tvarkyti. Tad ūkininkai dabar privalo iš naujo mokytis optimizuoti savo ganyklų plotus. Pievose ganomų karvių pieno paklausa Nyderlanduose taip išaugo, kad norintiems pereiti prie ganyklinio laikymo jau būtina specialių konsultantų pagalba. Taip pat ir Didžiojoje Brita- nijoje, kur tradicinis ganyklų ūkis labiau paplitęs, galvijų augin- tojams vis dar pavyksta kai ką patobulinti, kaip iliustruoja ūkini-

ninko iš Dartmooro pavyzdys. Prieš ganydamas gyvulius jis žolę nupjauna.

O kitoje Lamanšo sąsiaurio pusėje, Prancūzijoje, du broliai padarė štai tokį atradimą: jiems persiorientavus į ekologinį ūki- ninkavimą, padidėjo pievų ir ganyklų produktyvumas bei atspa- rumas sausras periodų metu. Vokietijoje, kur ganyklinė gyvuli- ninkystė, ko gero, jau yra išimtis, o vieno litro pieno, gaunamo iš įprastinio tvartinio laikymo karvių, gamybos išlaidos sudaro 35 centus, mokslinių tyrimų centro padedami tradiciniai ūkiai mokosi iš ekologinių, tikėdamiesi sumažinti gamybos išlaidas iki 20 centų už litrą.

Nepriklausomai nuo to, kokiomis paskatomis vadovaujamesi, iš tinkamai naudojamų pievų bei ganyklų galima gauti gausių aukštos kokybės pašarų. Taigi kokios būtų šio sėkmės recepto pagrindinės sudėtinės dalys? ➤➤

Šviežia žolė vietoj žolės siloso: Nyderlandų ūkininkui Wilbertui Bertensui už pievose ganomų karvių pieną pierlinė moka 1,5 ct/l daugiau. Be to, ganiava jam padėjo 40 proc. sumažinti trąšų sąnaudas.

» DIDŽIOJI BRITANIJA

Šešerius metus Billio Batteno karvės pievoje kramsnoja šviežiai nupjautą žolę. Dėl to dienos primilžiai pakilo 27 proc.

Ūkis „Brinsabach farm“, jau nuo 1559 metų priklausantis Battenų šeimai, yra pačiame Dartmooro pakraštyje.

Tačiau ganyklų naudojimo būdas, kurį taiko tėvas Billis ir sūnus Johnas, – toli gražu ne senamadiškas. Devono grafystėje esančiame ūkyje Battenai laiko 60 pieninių karvių ir intensyviai dirbuojasi, siekdami nuolat optimizuoti savo ganyklas. „Norėjau pasiekti, kad žalienos būtų derlingos ir apskritus metus išliktų tokios sultingos bei kokybiškos kaip pavasarį. Tad man atėjo mintis, jog čia galėtų padėti reguliarus žolės pjovimas“, – pasakoja Billis. Jau šešerius metus jis reguliariai nupjauna pievas, prieš išgindamas galvijus ganytis, ir yra sužavėtas rezultatais. „Anksčiau karvės paprastai per dieną suėsdavo apie 17 kg žolės, o prieš ganiavą žolę nupjovus, dabar suėda jau 23 kg. Taigi padidinę pašarų efektyvumą 40 proc., gauname rekordinius primilžius – 35 litrus per dieną.“ Johnas nupjauna pievą kartą per dieną bei kaitalioja ganymo plotus, keturiskart per dieną perstatydamas elektrinius aptvarus. „Norime karves paskatinti atsistoti ir dar kartą paėsti – čia yra panašiai kaip su desertu po pagrindinio patiekalo.“ Anksčiau, kai žolė ūkio pievose nebuvo nupjaunama, vienai karvei per metus tekdavo sušerti 1 t koncentruotų pašarų, kurių kiekis šiuo metu sumažėjo iki 200 kg, t. y. vienai karvei sutaupoma 190 eurų. Metinis ganyklų produktyvumas – 13 900 kg sausosios masės iš hektaro. Proteinių dalis pašarinėse žolėse sudaro 11,4 - 22,4 proc., o energinė vertė – 11,3 - 11,5 mJ.

Žemos pieno supirkimo kainos 2016 m. dar labiau išryškino sistemos su nedidelėmis gamybos išlaidomis privalumus: Battenų šeimos pajamos, tiesa, sumažėjo per pusę, tačiau – skirtingai negu daugelio kitų gamintojų – jų ūkis išliko rentabilus. „Mūsų 2014 metų kintamieji kaštai (paskutiniai patikrinti duomenys) sudarė vidutiniškai 425 eurus vienai karvei. Tuo tarpu visos Britanijos mastu bandose, kuriose laikomi pagrinde ‚Holstein-Friesian‘ veislės galvijai, vienai karvei reikėjo vidutiniškai 1 100 eurų, – aiškina Billis, – taigi mūsų gautas 1 680 eurų bendrasis pelnas viršijo šalies vidurkį, kuris sudaro 1 380 eurų.“ ■

» NYDERLANDAI

Nyderlandų vyriausybė taip pat remia ganyklų ūkio tendenciją. 2016-aisiais ji padėjo keliems šimtams

pieninių galvijų laikytojų įdiegti ganyklinį karvių laikymą. Šalies vyriausybė finansuoja 2007 m. įsteigtą fondą „Stichting Weidegang“, skirtą ganyklų ūkiui remti. Jo specialistai teikia konsultacijas ūkininkams. „Tiek ūkininkų, tiek gyvulių žinių bagažas gerokai sumažėjo, – sako Keesas-Jaapas Hinas, fondo sekretorius, – augintojai privalo iš naujo mokytis tinkamai tvarkyti pievas bei ganyklas, o karvės – ganytis.“ Iš viso šalyje yra apie 70 specialistų, konsultuojančių ganiavos klausimais. Už sezono metu suteiktą pagalbą ūkininkai sumoka nuo 300 iki 400 eurų. Besikreipiančius pagalbos ūkininkus fondas ne tik individualiai konsultuoja ir padeda sukurti ganymo strategiją – jie per metus dar aplanko šešis kitus gamintojus bei turi galimybę iš jų pasimokyti.

„Kiekvienas ūkis yra kitoks, vadinasi, ir ganymo strategija turi būti skirtinga“, – dėsto konsultantas Henkas Antonissenas. Čia nėra bendrai galiojančio sprendimo, nes kiekviena žemės ūkio įmonė yra savita.“ Dar viena priežastis, skatinanti pereiti prie ganyklų ūkio, ta, kad kai kurios pieninės moka 1,5-2 centų už litrą priedą už pieną, gautą iš karvių, kurios 120 dienų per metus bent šešias valandas per dieną laikomos ganykloje. Supermarketai primygtinai reikalauja žymėti šiuos pieno produktus atitinkamu ženklu (oland. „Weidezuivel“), kadangi jie jau įeina į standartinį asortimentą. ■

Grįžtama prie ganiavos. Olandijos ganyklų ūkio fondas remia ūkius, persiorientuojančius į ganyklose ganomų karvių pieno gamybą.

Fondo duomenimis, pagaminti 1 kg sausosios masės iš šviežios žolės ūkininkui kainuoja 10 centų pigiau negu iš žolės siloso.

» Karvių ganymas pievose gerina mūsų ūkio šakos įvaizdį.«

Wilbert Bertens

Wilbertas Bertensas, kurio ūkis įsikūręs netoli Bredos miesto, nuo 2006 m. naudojantis melžimo robotus bei laikantis karves tvartuose, šiuo metu jau grįžta prie ganyklų koncepcijos. Nors pertvarkius ūkį, jo 150 „Holstein-Friesian“ veislės karvių nesunkiai pasiekia melžimo robotą, tačiau parūpinti pašarų bazę dabar sudėtingiau. „Galvijus laikydamas tvarte, žinau tiksliai, kiek jie suėda“, – pasakoja augintojas. Iš pradžių, prieš išgindamas į ganyklą, Wilbertas kas rytą karves pašerdavo. „Deja, tada jos tik gulėdavo ir atrajodavo“, – priduria ūkininkas. Todėl dabar jis karves šeria vakare. Tačiau vis tiek nelengva surasti pusiausvyrą. „Kadangi negaliu kontroliuoti, kiek jos suėda per dieną: teoriškai tai atrodo gana paprasta, bet praktika – visai kas kita.“

Dienos primilžiai iš vienos karvės ganymo sezono pradžioje sumažėjo 1,5 l, bet pieninė kompensavo šiuos nuostolius. O W. Bertensui pradėjus naudoti melžimo robotus, melžimo produktyvumas pakilo nuo 8 400 l iki 9 300 l iš vienos karvės. ■

Viršuje: Kylio universiteto bandomajame ūkyje Lindhofe tiriama ganiavos ekonominis ir ekologinis naudingumas.

Kairėje: Bandomajame Lindhofo ūkio lauke matuojamos klimatui įtaką darančių dujų emisijos.

Vokietijoje ganyklis gyvulių laikymas išėjo iš mados: tik 42 proc. karvių turi prieigą prie ganyklos. Tačiau 2014 m. atlikta apklausa parodė, jog 51,5 proc. vartotojų pirmenybę teikia pievose ganomų karvių pienui, o supermarketai už jį moka 0,5 ct/l priedą. Kylio universitetas nuo 1994 m. ekologinio žemės ūkio srityje vykdo mokslo tiriamuosius projektus, kurių rezultatai svarbūs taip pat ir tradiciniams gamintojams. Mokslininkai nustatė, jog ūkinis žalienu naudojimas padeda mažinti pieno gamybos išlaidas, skatina bio įvairovę ir gerina pienininkystės ūkių CO₂ balansą.

Šiuo metu bandoma sukurti ūkinio ganyklų ir pievų naudojimo vadybos sistemą įvairiems kraštovaizdžiams, kuria bus galima naudotis kaip išmaniaja aplikacija. Aplikacija, kuri turėtų pasirodyti 2018 m., orų, regiono, trąšų, dirvožemio ir t. t. duomenų pagrindu prognozuos žolės augimo dienos normas. Tuo siekiama žemdirbiui padėti daryti sprendimus, pvz., kada išginti gyvulius į ganyklą, kada papildomai sėti ar pjauti žolę silosui. Lindhofe, viename iš universiteto bandomųjų ūkių, tiriama ūkinio žalienu naudojimo ekonominė bei ekologinė nauda. Nustatyta, jog geriausias pašarų mišinys yra toks, į kurį įeina vertingos pašarinių žolių veislės, turinčios aukštą energinį potencialą. O įvairių veislių dobeliai tiekia reikalingus baltymus. „Anksčiau ūkininkai leisdavo žolei augti iki kelių, o dabar pjauname jai pasiekus 10 cm aukštį“, – komentuoja mokslinis vadovas Ralfas Logesas. Tokio aukščio jauną žolę karvės rupšuoja lengvai, nuskabydamos vienu kąsniu. Šitai lieka mažiau nepanaudotos žolės ir karvės prieskrandis veikia efektyviau.

Tyrimai taip pat parodė, jog perkant 10 MJ energinės vertės pašarus, tenka mokėti 47 centus, tuo tarpu tokios pat kokybės kukurūzų siloso galima įsigyti už 25 centus. „Ganant galvijus pievoje, galima pasiekti žemesnę negu 20 centų kainą.“ Projektas jau dabar teikia nemažai peno svarstymams. „Kvotų panaikinimas ir žemos pieno kainos paskatino žmones daug ką permąstyti, – sako Ralfas Logesas, – apie tai liudija taip pat ir augantis mūsų lankytojų skaičius, kurių tarpe visų pirma matome tradicinius ūkininkus.“ ■

» PRANCŪZIJA

Beveik 36 proc. Prancūzijos ūkių, kurie yra vidutiniškai apie 88 ha dydžio, žemės naudmenų sudaro pievos ir ganyklos, nors kukurūzų dalis pašarų racione ilgainiui didėja, o ūkiai stambėja. Be to, 2015 m. ekologiško (ganyklinio laikymo karvių) pieno paklausa ir realizavimas išaugo 12 proc. Bretanėje ūkininkaujantys Jeanas-François Conanas ir jo brolis Michelis 2009 m. savo ūkį pavadinimu „Bontul“ pertvarkė į ekologinį. Ūkininkaujant tradiciniu būdu, daugiametėmis svidrėmis (lot. *Lolium perene*) ir baltaisiais dobilais apsėtos pievos yra neatsparios aukštoms vasaros temperatūroms bei mažai tinkamos lengvam dirvožemiui. „Svidrių augimo periodas truko tik du mėnesius per metus“, – prisimena Jeanas-François.

Pirmiausia buvo pasėta įvairių pašarinių žolių, gebančių iš dirvožemio efektyviai išsiurbti maistines medžiagas ir vandenį. Į diploidines ir tetraploidines svidres buvo įmaišyta tikrųjų eraičių (lot. *Festuca pratensis*), paprastųjų šunažolių (lot. *Dactylis glomerata*) ir papildomai šiek tiek motiejukų (lot. *Phleum pratense*), miglių (lot. *Poa annua*) bei paprastųjų trūkažolių (lot. *Cichorium intybus*). Šiuo metu čia iš hektaro gaunama vidutiniškai 6-8 t sausosios masės. Be to, Jeanas-François įdiegė veislininkystės programą, kurioje naudoja pieningus ‚Holstein‘ ir ‚Jersey‘ veislių galvijus, pasižyminčius gera pieno kokybe ir paklusniu būdu. Neaukštą ‚Jersey‘ veislės ūgį kompensuoja ‚Montbeliarde‘ veislė, o Norvegijos žalię ji yra atsparūs ligoms bei judrūs.

Kitas esminis kriterijus – vaisingumas. Norint visiškai išnaudoti žalienas pavasarį, karvės privalo veršiuotis šešių savaičių laikotarpyje. „Pasirenkant veislę, svarbi ne vien selekcijos sėkmė, bet reikia atsižvelgti ir į tai, kokių mastu pasireiškia atskiri požymiai.“ Šiandien iš visko matyti, jog čia ūkininkaujama sėkmingai: primilžis iš vienos karvės sudaro beveik 5 000 l per metus, pajamos iš pieno gamybos siekia apie 180 000 eurų, į kurias įeina taip pat ir priedai už produkcijos ekologiškumą, taigi daugmaž prilygsta tradicinio ūkio pajamų dydžiui. Tuo tarpu Conanų ūkio gamybos išlaidos gerokai mažesnės: pašarai jiems kainuoja 39 EUR/1 000 l, tuo tarpu vidurkis pienininkystės sektoriuje siekia nuo 60 iki 80 EUR/1 000 l. ■

Pieno gamintojas Jeanas-François Conanas ir jo sukryžmintą karvutę (iš Holšteinų ir Norvegijos žaliųjų veislių).

» Svarbiausia žinoti savo gamybos išlaidas ir pagrindinį dėmesį skirti tam, ką geriausiai sugebi.«

Charlie'u Morganu, ūkinio ganyklų naudojimo konsultacinės firmos „Grassmaster“ direktoriumi

ARIMAI: *Optimalus ūkinis pievų ir ganyklų naudojimas priklauso nuo esamų aplinkos sąlygų. Nors bendrai galiojančių sprendimų nėra, tačiau į kokius svarbiausius dalykus reikėtų atkreipti dėmesį kiekvienam?*

Charlie Morgan: Tam, kad pašarinės žolės kuo sparčiau augtų, dirvožemiui reikia pakankamai maistinių medžiagų: mažiausiai 16-25 mg/l fosfato pagal Olseno skalę ir 120-180 mg/l kalio junginių. Dirvožemio pH vertė turėtų būti 6-6,5. Sudarę šias sąlygas bei norėdami didesnio efektyvumo, gamintojai jau gali pagalvoti ir apie mikro maistines medžiagas. Pievas nuganius arba nušienavus silosui, reikėtų patręšti azotu. Be to, itin svarbi gera dirvožemio struktūra ir organinių medžiagų kiekis jame. Šie veiksniai skatina šaknų augimą, padeda dirvožemiui kaupti vandenį ir stabdo eroziją. Nors įdirbant žemę kiekvieną kartą prarandama dalis maistinių medžiagų, tačiau sekulus arimas plūgu vis dėlto yra pati tinkamiausia dirvožemio įdirbimo forma, kadangi taip pašalinamos piktžolės.

ARIMAI: *Pasirinkus tam tikras pašarinių žolių veisles, jų derlingumą bei žolės kokybę galima gerinti ištisis metus. Kokios veislės geriausiai tinka atskiriems regionams?*

Charlie Morgan: Drėgnesniuose regionuose nepamainomos yra daugiametės svidrės. O pašariniai motiejukai, paprastosios šunažolės bei eraičiai labiau tinka sausesnėms vietovėms. Kai kurios hibridinės veislės geriau įsišaknija, atsparesnės sausrai ir šalčiui. Tad jos geriau tinka permainingoms klimato sąlygoms. Pievas, kuriose auginama žolė silosui, kas penkerius metus patartina papildomai apsėti. O ganyklų plotų, nelygu kokia auginamų kultūrų sudėtis, nebūtina apsėti daugiau kaip 10 metų. Rūpestingai prižiūrint, žalienomis galima naudotis 20-30 metų.

ARIMAI: *Kaip naudoti pievas ir ganyklas žemės ūkio reikmėms?*

Charlie Morgan: Norint tinkamai naudoti žalienas, būtina nusimanyti apie tai, kaip augalai auga. Optimaliuoju vystymosi laikotarpiu juos reikia nupjauti, paliekant pakankamai lapų masės tam, kad augalai galėtų greitai ataugti. Rotacinis ganymas arba reguliarus žolės pjovimas pievų derlingumą gali padidinti 20-50 procentų. Didžiosios Britanijos ūkininkai turėtų išginti karves į pievas, kai sausoji masė sudaro 2 000-2 200 kg/ha, ir leisti nuėsti žolę iki 1 500-1 700 kg/ha sausosios masės. Plotus, kur sausoji masė siekia daugiau kaip 2 700 kg/ha, patartina naudoti siloso gamybai. Karvėms reikėtų skirti tiksliai jų poreikius atitinkantį plotą ir kas 12-24 valandas perkelti į naują ganyklą, kur žolė šviežia. Rotacijos principas tinka taip pat ir karštesnio bei sausesnio klimato sąlygoms, tačiau intervalas, kol gyvulius bus galima vėl perkelti į nuganytus plotus, bus ilgesnis. Nepriklausomai nuo to, kokia sistema taikoma, svarbiausia žinoti savo gamybos išlaidas ir susitelkti į tai, ką geriausiai sugebi. Dėmesys detalėms bei nedideli patobulinimai gali turėti nemenkos įtakos skirtumui tarp pienininkystės ūkio pelno ir nuostolių.

NAUJIEJI

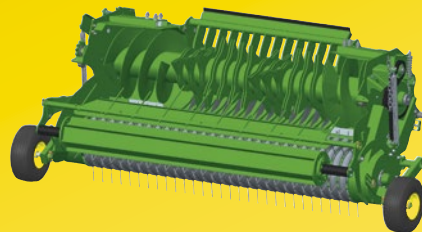
RITINIŲ PRESAI F441M. „MULTICROP“ PRESAVIMO KAMEROS NAŠUMAS – PRODUKTYVIAM DARBUI

+ PLATUS HIDRAULIŠKAI LYGIAGREČIAI NULEIDŽIAMAS DUGNAS

+ DIDELĖS TALPOS RITINIŲ PRESAVIMO KAMERA (SKERSMUO – 1,35 M, PLOTIS – 1,21 M)

+ DIDELIO NAŠUMO MASĖS TIEKIMO
SISTEMA (ROTORIAUS DANTYS
PAGAMINTI IŠ „HARDOX®“
PLOKŠTELIŲ)*

Dėl išsamesnės informacijos ar demonstracijos, kreipkitės
į artimiausią „John Deere“ atstovybę.

JOHN DEERE

Įvairiapusiai ir produktyvūs

John Deere naujasis 5R serijos traktorius ir F441 serijos ritinių presas – duetas, puikiai tinkantis mišriesiems bei gyvulininkystės ūkiams. *Straipsnio autorius: Steven Roller*

Kasdieniniai darbai kelia ūkininkams gausybę iššūkių – ypač gyvulininkystės ir mišriuosiuose ūkiuose. Diena iš dienos reikia įveikti daugybę užduočių, dažniausiai turint mažai darbininkų ir dar mažiau laiko. Nauji 5R serijos traktoriai ir F441 serijos ritinių presai – puikiai derantis duetas, kurį šiems ūkiams siūlo John Deere. „Naujasis 5R serijos traktorius specialiai pritaikytas platiems gyvulininkystės ūkių poreikiams, – komentuoja Rubenas Abajo, John Deere Europos padalinio kompaktinių traktorių sektoriaus rinkodaros vadybininkas, – naujieji modeliai kompaktiški, labai paslankūs ir manevringi, tačiau turintys ir nemažai ekstra klasės įrangos elementų, paprastai būdingų tik didesnėms mašinoms.“

PUIKUS DERINYS

„Tikrąją traktoriaus jėgą, žinoma, galima įvertinti tik pagal tai, kaip jis dera su padargais. Priekinis krautuvas ir ritinių presas gyvulininkystės bei mišriesiems ūkiams, ko gero, yra svarbiausi padargai“, – priduria Rubenas Abajo. John Deere R serijos priekiniai krautuvas idealiai tinka 5R serijos traktoriams. Automatinis krautuvo užrakinimo skląstis, automatinis užraktas, fiksuojantis darbinį priedus vienu mygtuko spustelėjimu (vad. *Click & Go* principu), bei kelios krautuvo horizontalaus išsilyginimo mechanizmo funkcijos padeda darbus atlikti lengvai, greitai ir efektyviai.

John Deere 5R serijos traktorius ir F441 serijos pastovios kameros presas – ideali pora, puikiai tinkanti žolės bei šiaudų riti-

niams presuoti. „Mūsų naujieji ritinių presai pasižymi dideliu našumu, esant bet kokios rūšies derliui, ir supresuoja per valandą daugiau bei geresnės kokybės ritinių negu bet kuris ankstesnis modelis“, – aiškina Conchita Aguado, John Deere Europos padalinio rinkodaros vadybininkė. Masė tiekama dideliu pajėgumu, todėl ritiniai formuojami greičiau, o kameros dydis bei technologija užtikrina maksimalų ritinio svorį – ar tai būtų šiaudai, šienas ar silosas. „Naujieji tvirtos konstrukcijos ritinių presai su patogia vyniojimo į tinklą sistema yra patikimi, ypač produktyvūs bei nereikalauja sudėtingos techninės priežiūros.“ Įvairiapusis F441M modelis idealiai tinka vidutinei apkrovai bei mažesnės apimties derliams, esant glaustam, didelės skubos reikalaujančiam darbo grafikai. Su didelio praleidžiamojo pajėgumo F441R Premium modeliu galima pasiekti puikių rezultatų, nepriklausomai nuo derliaus kokybės. Palyginti su ankstesniuoju modeliu, F441R našesnis beveik 9 proc., t. y. suformuoja per valandą penkiais ritiniais daugiau.

Gaminio dizainui bei kokybei keliamų klientų reikalavimų įgyvendinimas – tai iššūkis, su kuriuo John Deere susiduria kiekvieno produkto linijos gamybos metu. Kuriant 5R seriją, su šia užduotimi meistriškai susidorėjo JAV Džordžijos valstijoje, Grovetowne, esančios Augustos gamyklos inžinieriai bei darbininkai. „Privalėjome patenkinti gana ilgą klientų pageidavimų sąrašą. Galia su pasididžiavimu pasakyti, jog visi naujosios 5R serijos konstravimo ir gamybos dalyviai puikiai padirbėjo“, – komentuoja Jasonas Foxas, Augustos gamyklos 5R serijos gamybos vadovas.

Naujoji John Deere 5R traktorių serija gaminama Augustos gamykloje JAV Džordžijos valstijoje. Ji specialiai sukurta mišriesiems bei gyvulininkystės ūkiams.

i 5R SERIJA – TRUMPAI IR AIŠKIAI

- Idealus darbams su priekiniu krautuvu
- Optimali panoraminė apžvalga
- Manevingas

Štai keletas apie tai liudijančių ilgo sąrašo punktų: siekiant pagerinti traktoriaus manevringumą siaurose vietose, ratų bazė buvo sumažinta 100 mm ir sukonstruota visiškai nauja priekinė dalis, be kita ko, su vienos sekcijos variklio tepalo surinkimo vonele, naujai išdėstytais variklio jutikliais bei agregatais. Trijų dalių stiklinį priekinį langą su rėmais pakeitė ištisinis vienos dalies stiklas be rėmų, kuris kartu su panoraminiu stogu gerokai pagerina apžvalgą. Jasonas Foxas: „Optimizavome taip pat ir 5-ąją seriją papildančio 5R modelio gamybos eigą, ypatingą dėmesį skirdami kokybei. Montavimo metu vykdomos papildomos kokybės patikros bei įdiegtas naujas automatizuotas traktoriaus hidraulinės sistemos bandymo įrenginys.“

60 METŲ VERSLE

Svarbiausias kriterijus, kuriuo vadovautasi konstruojant naujuosius ritinių presus, taip pat buvo klientų pageidavimai. Orų sąlygoms šiais laikais esant labiau nepastovioms negu anksčiau, laiko tarpai derliui nuimti tampa vis trumpesni – vadinasi, mašiniai

sugedus, stresas ir išlaidos didėja. Be to, nelygu metų laikas, presas privalo tolygiai formuoti į ritinius tiek labai drėgną silosą, tiek ir labai sausus trupančius šiaudus. „Klientų noras buvo aiškus: „Mums reikia tvirto, įvairiapusio, bet kokiam derliui tinkamo preso, kuris formuotų dideliu greičiu, bet ne prastesnės kokybės ritinius“, – dėsto Philippe'as Ostermannas, John Deere Arc-lès-Gray gamyklos Prancūzijoje rinkodaros skyriaus vadovas. Čia gaminami naujieji F441 serijos modeliai. „Buvome įsitikinę, jog vadovaudamiesi turtinga, dešimtmečiais kaupta patirtimi, sugebėsime sukurti puikios kokybės naujus ritinių presus. Tačiau nėra geresnio patvirtinimo kaip praktinis testavimas realiomis sąlygomis mūsų klientų ūkiuose.“ Per trejus bandymo metus Airijos, Norvegijos, Vokietijos, Prancūzijos, Naujosios Zelandijos ir net Pietų Korėjos klientai supresavo 100 000 ritinių. „Tik tokiu būdu galime nuodugniai susipažinti su reikalavimais, kuriuos turi tenkinti mūsų gaminyje realiomis sąlygomis“, – pabrėžia Ph. Ostermannas. Prie jo nuomonės prisijungia ir Jasonas Foxas: „Mūsų naujuosius 5R serijos traktorius išbandė visas būrys JAV ir Europos klientų, testavusių juos praktikoje iš viso daugiau kaip 26 000 valandų, be to, dar daugybę valandų bandomuosiuose įrenginiuose.“ ■

Naujuosius pastovios kameros presus Prancūzijoje gamina John Deere Arc-lès-Gray gamyklos ritinių profesionalai.

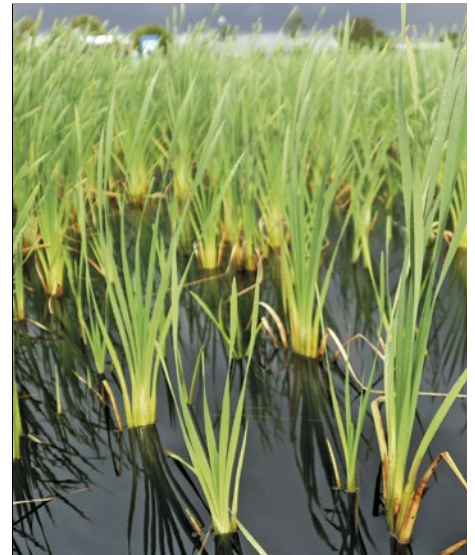
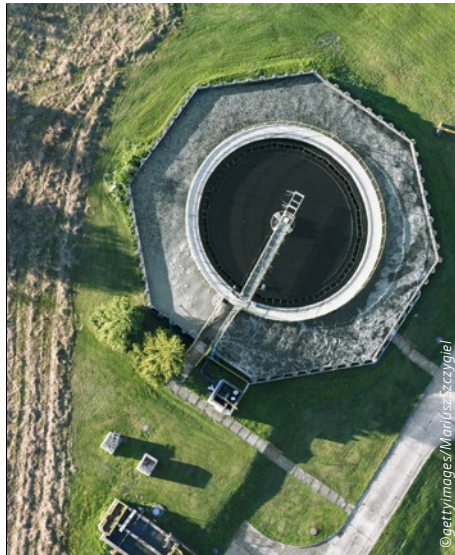
i F441 SERIJA – TRUMPAI IR AIŠKIAI

- Didelio pajėgumo masės tiekimas
- Hidrauliškai nuleidžiamas tiekiamojo kanalo dugnas
- Didelis ritinio tankis

ŽEMĖS ŪKIS IR MOKSLAS

AUGALŲ APSAUGOS PRIEMONĖS: GERESNIS SUKIBIMAS

Kadangi lapai yra hidrofobiški, purškiamų augalų apsaugos priemonių lašai nuo jų paviršiaus atšoka ir nuvarvėję ant žemės galiausiai patenka į vandenį. Taip ne tik daroma žala aplinkai, bet ir švaistomos brangios veikliosios medžiagos. Todėl jau daugelį metų bandoma pagerinti augalų apsaugos priemonių gebėjimą sukibti su lapais. JAV Masačiūsetso technologijos instituto mokslininkų dėka šioje srityje įvyko proveržis: preparatas buvo supiltas į du rezervuarus ir, pridėjus vadinamųjų polielektrolitų, vieno iš jų turinys įkrautas teigiamai, o kito – neigiamai. Abi skysčio rūšys vienu metu purškiamos per du atskirus purkštukus. Nustatyta, jog patekę ant lapo, teigiamai ir neigiamai įkrauti lašai susijungia ir neatšoka nuo paviršiaus bei pritraukia kitus lašus. Mokslininkų teigimu, taikant šį būdą, tokį pat efektą bus galima pasiekti su dešimt kartų mažesniu purškiamų augalų apsaugos priemonių kiekiu negu iki šiol. „Galima naudoti įprastinius purkštuvus, tik su dviem bakais, į kuriuos įmaišęs mūsų tirpalo ūkininkas gali dirbti kaip įprasta“, – komentuoja prof. Maheris Damakas, projekto koordinatorius. Kadangi papildoma medžiaga biologiškai iri, ekologiniu požiūriu ši technologija nekelia abejonių. ■

MIKROPLASTIKAS: NEŽINOMAS DIRVOŽEMIO TERŠALAS

Norvegijos vandens tyrimų instituto ir Švedijos žemės ūkio universiteto mokslininkai žurnale „Environmental Science & Technology“ paskelbtame straipsnyje skelbia aliarmą dėl žemės ūkio reikmėms naudojamuose dirvožemiuose esančio mikroplastiko, kurio koncentracija tikriausiai jau yra didelė. Mikroplastikas – tai smulkios sintetinių medžiagų dalelytės, įeinančios į kosmetikos produktų sudėtį arba atsirandančios yrant plastmasės atliekoms. Šių dalelyčių gausėjimas vandenynuose – pasaulinė aplinkosaugos problema: daugelis jų yra nuodingos, be to, užkemša jūros gyvių virškinimo traktą. Mikroplastiko dalelyčių visų pirma randama nuotekų dumblyje, kurio apie 50 proc. atsiduria Europos ir Amerikos dirbamuose laukuose. Straipsnio autorių apskaičiavimais, vien tik Europos dirvožemius per metus užteršia didesni mikroplastiko kiekiai negu iki šiol jo yra patekę į vandenynus. „Dar per menkai ištirtas šio teršalo poveikis dirvožemio organizmams ir nežinoma, kokią įtaką jis daro gamybos našumui bei maisto produktų saugumui“, – įspėja mokslininkai. Tačiau nerimą kelia jau pirmieji tyrimų rezultatai. 2016 m. paskelbta studija parodė, kad didelė mikroplastiko koncentracija mažina sliekų vaisingumą; be to, hormonines medžiagas gali pasisavinti maistiniai augalai. ■

ŠVENDRAI IDEALIAI TINKA ŠLAPIOMS PIEVOMS

Karvių laikymas tokiose vietovėse, kur pievos drėgnos ir pelkėtos, – nelengva užduotis. Problema ta, kad nusausinama žemė nuolat smenga. Papildomų sunkumų kelia ir išskiriamos CO₂ dujos. Be to, pievų sausinimas reikalauja vis didesnių sąnaudų. Kaip rasti išeitį? Nijmegeno Radboud universiteto botanikų siūlomas sprendimas – švendrai (lot. *Typha*). Mokslininkų nuomone, šie vandens bei pelkių augalai turi didelį potencialą. Mažai priežiūros reikalaujančius švendrus auginti gana paprasta. Juos galima įvairiai panaudoti, pvz., gyvulių pašarams. Antraisiais metais galima nuimti apie 20 t/ha sausosios masės. Mokslininkas Christianas Fritzas sako: „Šiuo metu drauge su kolegomis iš Louiso Bolko instituto tiriamo švendrų pašarinę vertę. Pirmniais duomenimis, jų sudėtis tokia: 12,5 proc. baltymų, 4,5-7 proc. cukraus ir 65 proc. (hemi)celiuliozės. Žieminis švendrų derlius tinka pagrindiniams pašarams, o vasarinis – kaip baltymų ir energijos šaltinis.“ Be to, švendrai mažina CO₂ emisijas bei pasisavina iš oro azotą. „Tad gyvulių augintojams atsiveria visiškai naujų galimybių. Norėdami sumažinti šiltnamio dujų išsiskyrimą, jie gali arba naudoti mažiau azoto trąšų bei laikyti mažiau jaunų galvijų, arba sėti švendrus.“ ■

EUROPEAN DRIVERS' CHAMPIONSHIP

NEDELSKITE

Mums reikia laimėtojo! Tai jūsų šansas atstovauti savo šaliai Europos traktorių lenktynėse 2017 m. birželį. Atskleiskite savo talentą, pasirinkite vairavimo strategiją ir, pažaboję dinaminę „John Deere 6250R“ galią, pasiekite pergalę! Žinoma, traktorius bus aprūpintas specialiomis „Michelin“ padangomis, o jūs gausite šansą varžytis įžymiojoje „Michelin“ bandymų trasoje Prancūzijoje!

Paskubėkite: Nepraleiskite šios unikalios galimybės ir registruokitės lightstrongsmart.com

JOHN DEERE

MICHELIN

MALJORKA

MENORKA

BALEARAI

IBISA

FORMENTERA

Turizmui reikalingas vietinis žemės ūkis

Maljorka – mėgstamiausia Europos atostogų vieta. Vien 2016 metais šią Viduržemio jūros salą aplankė dvylika milijonų poilsiautojų. Keturi iš penkių maljorkiečių dirba turizmo sferoje. O žemės ūkio, kaip darbdavio, vaidmuo yra šalutinis. Tačiau kraštovaizdžiui šalies viduje – toliau nuo perpildytų pakrančių regionų – vis dar būdingas tradicinis žemės ūkis.

Straipsnio autorius: Dierk Jensen | Nuotraukų autorius: Jörg Böhling

- 1 Aukštai vertinami: įmonių sporto komandos iš visos Europos bei dviračių sporto aštuoliukai mielai treniruojasi Balearų salos trekuose.
- 2 Migdolų derliaus nuėmimas – nelengvas darbas: tam galima naudoti ir mašinas, tačiau skinami rankomis riešutai labiau tausojami.
- 3 Nuo ką tik nurinktų migdolų pašalinamas mezokarpas.
- 4 Migdolo vaisius gaubiamas mezokarpo (kair.), endokarpo ir be apvalkalo.
- 5 Kur dabar džiovinami migdolai, vėlyvą rudenį bus spaudžiamas alyvuogių aliejus.
- 6 Maljorkos migdolų produkcija vietinei turizmo pramonei dažnai yra per brangi.

» *Kas dėl vyno, tai, priešingai negu su kitais produktais, daug kas pasikeitė į gera.*

Charlotte Miller, ūkio savininkė

- 1 Tarp auginamų kaulavaisių kultūrų besiganančios avys – Maljorkos kraštovaizdžiui vis dar būdingas vaizdas.
- 2 Senų tradicijų ūkininkas ir avių augintojas Miguelis Vidalis.
- 3 Alyvuogės ir iš jų spaudžiamas aliejus yra salos žemės ūkio sudedamoji dalis.
- 4 Tiesiog gardu: marinuotos alyvuogės.

Dilema – štai tokia. „Jau beveik prieš dvidešimtį metų viešbutininkams siūliau kiekvienam svečiui kambaryje pastatyti maišelį migdolų“, – pasakoja Felixas Bonninas, firmos „Bonany“, džiovintų vaisių – pagrinde maljorkietiškų migdolų – gamintojos, bendrasavininkis. „Tačiau jie tik atleidžia numodavo ranka, kas reiškė – nėra intereso“, – gyvai gestikuluodamas priduria F. Bonninas.

Jį spaudžia laikas, darbo daug, nes rugsėjį Maljorkoje nuimamas šių šiek tiek kartokų kaulavaisių derlius. Apytikriais apskaičiavimais, šiais metais firmai bus pristatyta 6 400 t migdolų (su kevalu), iš kurių bus gauta apie 1 400 t išgliaudytų riešutų.

MIGDOLŲ AUGINAMA VIS MAŽIAU

Tačiau ne visi migdolai vienodi – yra daug įvairių šių riešutų rūšių, kurių dydis bei svoris smarkiai skiriasi. Todėl kiekviena priimama partija nuodugniai patikrinama. Šiuo metu migdolų kilogramo kaina, deja, labai kukli – rugsėjo mėnesį ji siekė vos 90 centų – per mažai tam, kad būtų ekonomiškai juos auginti ilgesnį laiką. Žemos kainos yra svarbiausia priežastis, kodėl migdolų plantacijos daugelyje vietovių neprižiūrimos, o apie derliaus nuėmimą negali būti nė kalbos.

Tad migdolų vaisiai dažnai taip ir lieka kaboti ant medžio. Taip pat nustota įdirbti ir tręšti dirvą bei genėti medžius. Be to, nesodinamas jaunuolynas, nors daugelis medžių jau labai seni. „Geras, jaunas ir prižiūrimas medis gali duoti apie 30 kg migdolų su kevalu“, – komentuoja „Bonany“ darbuotoja Maribel Rousell. Tuo tarpu vidutinis riešutų derlius Maljorkoje sudaro tik apie

penkis kilogramus, kadangi daugumai medžių trūksta intensyvios priežiūros. „Apsodiname 40 ha žemės jaunais medžiais“, – pasakoja M. Rousell, nes Maljorkos migdolai aukštai vertinami. Beje, pačioje saloje realizuojama tik nedidelė produkcijos dalis, kadangi ji brangesnė už importuojamus migdolus.

ŽEMĖS ŪKIS NEDUODA PELNO

Kodėl daugelyje plantacijų derlius nebenuimamas ir, apskritai, kokia salos ūkininkų padėtis, keliais žodžiais apibūdina Miguelis Vidalis. „Visą gyvenimą dirbau savo ūkyje“, – pasakoja 67-erių metų žemdirbys iš Es Llombards vietovės salos pietuose. Savo 180-ųjų ha jis laiko apie 600 ‚Manchego‘, ‚Cosado‘ ir ‚Lacón‘ veislių avių, be to, nedidelę laisvai besiganančių ‚Sobrada‘ veislės kiaulių bandą. Ėriukus ūkininkas parduoda jau septintą savaitę po gimimo. „Anksčiau parduodavau ėriukus, kai jie priaugdavo daugiau svorio, o štai dabar dar visai jaunus, kad nepatirčiau dar didesnių nuostolių“, – pasakoja pagyvenęs valstietis rūpesčių raukšlį išvagotu ir vėjų nugairintu veidu. „Juk tuo viskas ir pasakyta“, – taikliai apibūdina jis dabartinę padėtį. Trumpai tariant: gyvulių pašarai kainuoja brangiau, negu gaunama pajamų už parduotą mėsą. „Užsiimti vien žemės ūkio veikla čia jau visiškai neapsimoka“, – realistiškai reziumuoja Miguelis Vidalis.

Tad gal vertėtų pasistengti, kad turizmas taptų žemės ūkio partneriu, padedančiu realizuoti daugiau vertingos saloje užauginamos produkcijos? „Daugelis vietinių gastronomijos atstovų skundžiasi, mūsų produktai ešą per brangūs ir mieliau naudoja

5 Nėtoli Binissalemo esančiame vynu ūkyje *Finca Biniagual* nuimamas vynuogių derlius.

6 Tomeu Deyà savo apelsinmedžių giraitėje salos šiaurėje.

7 „Cooperativa de Sóller Sant Bartomeu“ parduotuvė siūlo platų regioninių produktų pasirinkimą.

avieną iš Naujosios Zelandijos, ispanišką alyvuogių aliejų iš žemyno ar kitus pigesnius produktus, pvz., migdolus iš Afrikos šalių“, – apgailėstaujamai linguodamas galvą atsidūsta Miguelis Vidalis.

„Maljorkos žemės ūkis turi svarbią reikšmę, taip pat ir mūsų verslo sėkmei, – pabrėžia salos sostinėje Palmoje įsikūrusios įtakingos viešbučių asociacijos *Federati6n Empresarial Hotelera de Mallorca* prezidentė Inma de Benito, – taigi negalima leisti jam nunykti.“ Į klausimą, kokių priemonių žada imtis viešbučių asociacija, norėdama pasukti šia linkme, Inma de Benito teigia, jog viešbutininkai jau dabar pasiryžę nemažai nuveikti, kad paremtų vietinį žemės ūkį. „Deja, čia susiduriame su dviem problemomis: netenkina tiekiamų produktų kainos, taip pat reikalingi užtektini jų kiekiai, kurie privalo būti atvežami laiku“, – sako prezidentė.

» *Stengiuosi savo patiekalams naudoti kuo įmanoma daugiau maljorkietišku produktų.*«

Iris Komorowski, gastronomijos atstovė

REMTI VIETINĖS PRODUKCIJOS GAMINTOJUS

Tuo tarpu jau pastebimi nors dar gana kuklūs, bet teigiami pokyčiai. „Didžiuojuosi galėdamas išsaugoti iš protėvių paveldėtas žemdirbystės tradicijas“, – dėsto Tomeu Deyà savo alyvuogių aliejaus spaudykloje, esančioje kritulių turtingame Sólle-ro slėnyje, kurį supa kalnų masyvo grandinė. Terasomis išdėstyta 10 hektarų sklype jis augina alyvuoges, apelsinus, saldžiausias ceratonijas, citrinas bei migdolus. Per metus išspaudžia apie 10 000 l savo alyvuogių aliejaus ir dar 15 000 l „savaitgalių ūkininkams“ kaimynams.

Svarbus Tomeu Deyà pajamų šaltinis yra apelsinai – apie jų veislių ‚Canoneta‘ ir ‚Alberola‘ nepaprastą skonį sklinda legendos. Per tris derliaus periodus čia nuskinama 50 t apelsinų. 52-ėjų metų vyras mano, jog Sólle-ro tradicinis žemės ūkis turi ateitį, „tačiau tai įmanoma tik kooperuojantis su turizmu.“ Šeimos ūkis, kurį ketina perimti sūnėnas Juanas, nuomoja namus poilsiautojams, parduoda alyvuogių aliejų bei kitus produktus vietiniams pirkėjams.

Ko gero, iš jo išaugintų apelsinų spaudžiamos sultys ir prieš dvejus metus atidarytame restorane „Bar Molino“, esančiame Sólle-ro senamiesčio pakraštyje. Restorano laikytoja Iris Komorowski valgius gamina pati. Čia užsuka ir vietiniai gyventojai, ir atostogautojai. „Stengiuosi savo patiekalams naudoti kuo įmanoma daugiau maljorkietišku produktų, kurių asortimentas platus – tai alyvuogės bei jų aliejus, Sólle-ro žvejų sugautos žuvis, ėriena, vaisiai, riešutai, daržovės, neišskiriant nė bulvių, bei vynai“, – aiškina Iris Komorowski savo gastronomijos filosofiją, kuri pagrįsta principu – patiekti lėkštėje daugiau regio-

APIE MALJORKĄ TRUMPAI

Didžiausia Balearų sala turi apie 850 000 gyventojų. Jos plotas sudaro 3 640 km², kurio daugiau kaip trečdalis naudojama žemės ūkio reikmėms. Statistikos tarnybos 2007 m. duomenimis, saloje dar yra apie 13 000 ūkių, didžioji jų dalis yra ne pagrindinis verslas, o tik papildomų pajamų šaltinis. Jeigu kaimo nykimo tendencija tęsis tokiais tempais kaip pastaraisiais dešimtmečiais, nemažai ūkių išnyks. Žemės ūkio gamyba apima migdolų, alyvuogių, vaisių bei daržovių auginimą, pieninių galvijų, kiaulių ir avių laikymą. Jei lyja pakankamai, švelniame Viduržemio jūros bei atogrąžų klimato gerai tarpsta citrusiniai bei kaulavaisiai. Tačiau žemės ūkio produkcija sudaro tik menką salos BVP dalį – vos 0,4 proc. (2014 m.); tuo tarpu vien viešbučių verslas (18,5 proc.) ir paslaugų sektorius (39,5 proc.) sukuria daugiau kaip pusę šalies BVP. Šią persvarą atspindi taip pat ir užimtumo statistika: viešbučiuose, restoranuose bei kitose turizmo srityse dirbančių maljorkiečių skaičius sudaro 67 proc., o žemės ūkyje bei žuvininkystėje – tik 0,3 proc. Milžinišką turizmo suklestėjimą Maljorkoje rodo šie skaičiai: aštuntojo dešimtmečio pradžioje saloje kasmet apsilankydavo 2,9 mln. atostogautojų, o 2016-aisiais – beveik 12 mln.

ninių, tvariai pagamintų maisto produktų. „Tai turėtų būti ne prabanga, bet kasdienybė, – pabrėžia ji, – puiku, jei svečiai tai įvertina, juk taip paremiu ir vietinius gamintojus.“ Šis pasakymas nuskamba taip įtikinamai, jog tiesiog imi stebėtis, kodėl to nedaro daugiau viešbutininkų bei virėjų. „Vietiniai produktai paprastai brangesni negu pasaulinės rinkos gaminiai, kuriuos gali nusipirkti supermarkete arba didmeninės prekybos įmonėse. Štai, pvz., kilogramas maljorkietiškos ėrienos šiuo metu kainuoja 15 EUR, o ėriena iš Naujosios Zelandijos – tik 6 EUR. Kadangi iš svečių negaliu automatiškai reikalauti didesnių kainų, tad pelno marža yra mažesnė. Daugeliui kolegų tai nepatinka. Tačiau aš vardan vietinės kokybės tvirtai laikaisi savo principo“, – kupina optimizmo tvirtina Iris Komorowski.

TEŠTI TRADICIJAS

Tokį pat optimizmą skleidžia ir Charlotte Miller, užaugusi Vokietijoje ir prieš 16 metų Maljorkos saloje atradusi savo gyvenimo tikslą. Ji vadovauja netoli Binissalem vietovės esančiam tradiciniam ūkiui „Finca Biniagual“.

Šiandien Ch. Miller ir jos 16-os narių komanda ūkininkauja 170 hektaruose, taikydami integruoto dirvos dirbimo būdus. Ūkio naudmenos suskirstytos šitaip: 34 ha užima vynuogynai, 10 ha apelsinai bei citrinos, 6,5 ha alyvuogės, apie 16 ha migdolai bei apie 5 ha saldžiosios ceratonijos. Likęs plotas naudojamas ganykloms, kuriose laikoma 250 avių.

Taip pat ir Biniagualio migdolų plantacijoje rugsėjo viduryje nuimamas derlius – ne mašinomis, o senoviniu būdu: darbinin-

kai ilgomis kartimis daužo per šakas ir subrendę riešutai krenta žemyn. Kaulavaisiai krinta į ant žemės ištemptus tinklus, kurie vėliau sulankstomi tam, kad riešutus būtų galima apdoroti mašina. Galios tiekimo velenu varoma mašina atskiria riešuto kevalą nuo mezokarpo, kuris paliekamas lauke trąšoms. „Man svarbu išsaugoti mūsų migdolus, todėl sodiname naujus medžius, nors rinkos kainos yra tiesiog stebėtina žemos“, – ryžtingai sako Ch. Miller. 41-erių metų ūkininkė piktinasi, jog turizmo verslo atstovai reklamuoja nuostabius žydinčių migdolų vaizdus, kai tuo tarpu daugelis viešbutininkų savo svečiams vietoj jų patiekia žemės riešutus.

NĖRA VIENINGOS STRATEGIJOS

Kiek toliau, už kelių sklypų, matyti vynuogynai, kuriuose auginama vietinė vynuogių veislė „Mantonegro“. Šiuo metu čia karštas darbmetis. Darbininkų padedama sulčių spaudimo meistrė Christina Basañez verčia į priekabą šviežiai nuskintas kekes. Sunkiai prikrautą priekabą traktorius veža tiesiog į ūkio spaudyklą, kurioje iš vynuogių nedelsiant spaudžiamos sultys. O po to prasideda daug kantrybės reikalaujantis vyno darymo menas. Biniagualio vyndariai augina ne tik „Mantonegro“, bet ir „Syrah“, „Prensal Blanc“, „Chardonnay“, „Cabernet Sauvignon“ ir „Muscat“ veisles.

„Kasmet pagaminame apie 120 000 butelių vyno, kurio tik 30 proc. realizuojame čia, saloje“, – pasakoja Ch. Basañez mums esant degustavimo patalpoje. Likusią dalį eksportuojame, visų pirma į Šveicariją. „Kas dėl vyno, tai, priešingai negu su kitais produktais, daug kas pasikeitė į gera“, – nurodo Ch. Miller, turėdama omenyje daugybę restoranų ir viešbučių, kurių asortimente jau galima rasti ir maljorkietišką vynu.

Deja, salai vis dar stinga veiksmingos strategijos, padedančios tvariai integruoti žemės ūkį į turizmo pramonę bei tokiu būdu sukurti naujų vertės kūrimo grandinių. Pavienė žemės ūkio įmonė negali tikėtis tokios strategijos. Todėl Ch. Miller pasirengusi pati imtis iniciatyvos: ateityje ji ketina iš citrinų ir apelsinų gaminti marmeladą ir pati jį realizuoti tiesiogiai – salos mažmenininkams arba savo ūkio parduotuvėje, kurioje prekiauja alyvuogių aliejumi bei vynu.

„Mano tikslas – patiems apsirūpinti elektros energija, iš savo žaliavų gaminti įvairius aukštos kokybės produktus ir tokiu būdu gauti pakankamai pajamų tam, kad išlaikytume žemės ūkį tokį, koks jis yra.“ Turistai iš viso pasaulio bus jai už tai dėkingi, bent jau pavasarį lėkdami dviračiais per (dar) žaliuojančias ir žydinčias giraites. ■

DAUGIAU INFORMACIJOS

asajabalears.es | bodegabiniagual.com
visitmallorca.com | almendrasbonany.com

SAVAEIGIS PURKŠTUVAS

- + NUOTOLINĖ KONSULTAVIMO SISTEMA (RDA)
- + LENGVAS PURŠKIMAS, DUOMENŲ RINKIMAS IR ANALIZĖ
- + BELAIDIS DUOMENŲ PERDAVIMAS
- + „JOHN DEERE“ SPECIALIZUOTŲ ATSTOVŲ KONSULTACIJOS

R4040i PURKŠTUVAS – SUSIETAS PURŠKIMAS, KAD PASĖLIŲ PRIEŽIŪRA BŪTŲ EFEKTYVESNĖ

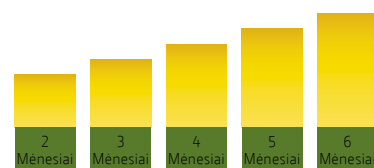
Platus spektro paslaugų ir funkcijų rinkinys su patogiu „John Deere“ R4040i modelyje standartinėje komplektacijoje įrengtu belaidžiu duomenų perdavimu. Planuokite, purškite ir išsaugokite duomenis be daugybės užrašų knygelių ar atminties kortelių. Surinkti duomenys, kintamosios normos žemėlapiai ir laukų ribos perkeliamos greitai ir lengvai analizuojami MyJohnDeere.com.

Padidinkite purškimo efektyvumą ir mašinos darbingumą įsigydami susieto purkštuvu paslaugų paketą su kuriuo gausite nuotolinį purkštuvu techninės būklės stebėjimą, kurį atliks Jūsų „John Deere“ atstovas. Savaeigis purkštuvai – teisingas sprendimas, siekiantiems maksimalaus efektyvumo iš brangiai kainuojančių chemikalų ir trąšų. Ir jį siūlo tik „John Deere“.

JOHN DEERE

Galite luktelti?
Suteiksime Jums papildomą nuolaidą!

Nyderlandų mėsinių vištų augintojai rūpinasi savo verslo įvaizdžiu

Nyderlandų mėsinių vištų sektorius pirmauja visame pasaulyje. Visuomeniniai debatai privertė jį diegti inovacijas. Tačiau dabar, apsiginklavusi geresne komunikacija, ši ūkio šaka pati jau pereina į puolimą.

Straipsnio autorė: Marjolein van Woerkom | Nuotraukos: Nepluvi

Šis lankytojų patalpos gerai matyti apačioje esanti vištidė. 2 200 m² plote grupelėmis būriuojasi 21 600 viščiukų. Ardi van Erp drauge su vyru Willy savo paukštininkystės ūkyje, esančiame Sint Anthonio gyvenvietėje, Brabanto provincijoje, dažnai susilaukia svečių. Van Erpai reguliariai rengia atvirų durų dienas mokinių bei kitų lankytojų grupėms. „Manome, jog svarbu visuomenę plačiau supažindinti su mūsų ūkio veikla.“ 2006-aisiais ūkis vienas iš pirmųjų Nyderlanduose perėjo nuo tradicinio mėsinių vištų auginimo prie naujos koncepcijos: visaverčių, labiau paplitusiu pavadinimu – laisvo laikymo – vištų auginimo. Van Erpų laikoma veislė auga lėtai, paukščių pjoavimo amžius – ne šešios, o aštuonios savaitės.

„Tai gana sudėtinga užduotis, tačiau atsisakyti šios koncepcijos neketiname, – sako Ardi van Erp, – šitaip darbas teikia daugiau malonumo, o lėčiau augantys paukščiai atsparesni

ligoms, todėl apsieiname beveik be antibiotikų. Per pastarąjį dešimtmetį antibiotikus teko naudoti tik vieną dieną.“

Statistiniai duomenys liudija, jog laisvo laikymo vištų tendencija auga: 2010 m. šios klasės paukštienos produkcija sudarė vos 3,6 proc. visos parduotos vištienos. 2015 m. jos apimtis pakilo iki 13,6 proc. 2010 m. tradicinio laikymo vištų mėsa Nyderlandų supermarketuose sudarė net 94,9 proc. fasuotos vištienos, o 2015 m. jos dalis sumažėjo iki 69,6 proc. Nyderlandų paukštienos perdirbimo pramonės asociacijos (NEPLUVI) teigimu, ateityje šios produkcijos procentinė dalis ir toliau mažės.

VIZIJA KELIJE LINK 2020-ŪJŲ

Šios naujos tendencijos gerai dera su NEPLUVI vizija, kuri skamba: „Mėsinių vištų auginimo sektoriaus įmonės žengia novatoriškai link 2020-ųjų“. Pirmasis iš trijų šios strategijos

ramsčių – „stiprūs viščiukai“. „Turime diegti naujoves ir įgyvendinti iniciatyvas, kurių rezultatas būtų tvirtos bei atsparios mėsinės vištos, – komentuoja asociacijos pirmininkas Gertas-Janus Oplaatas, – tokiu būdu šis ūkio sektorius padarys pažangą iškart keliose srityse bei išlaikys lyderio poziciją. Bus galima sumažinti naudojamų antibiotikų kiekį, transportavimo ar laikymo tvarte nuostolius bei stresą viščiukams.“

Antrasis vizijos ramstis yra įvairiapusiškumas. „Turime galvoje visas inovacijas, kurios praturtintų asortimentą. Norime sukurti taip pat ir kompleksinį paketą – nuo įprastinės produkcijos iki ekologiškos, nuo tradicinės iki Halal mėsos.“

Trečiasis ir paskutinis ramstis vadinasi „vištidėje ir aplink ją“. „Pačiuose paukščių tvartuose bei aplink juos jau vyksta tam tikri pokyčiai, kurių visuma turės didelės teigiamos įtakos maisto produktų saugumui, paukščių gerovei ir aplinkai daromos žalos mažinimui, kaip antai: smulkiųjų dulkių kiekių ribojimas tvartuose bei jų aplinkoje, visiškai automatinis vištidžių klimatizavimas bei energetiškai autonomiški tvartai, – aiškina G.-J. Oplaatas, – be to, sukurta naujų peryklų bei tvartų koncepcijų. Jie pasižymi tuo, jog ką tik išsiritę viščiukai tuoj pat gauna lesalo ir vandens.“

KIAUŠINIAI PERINAMI VIŠTIDĖJE

Paukščių augintojas Keesas Koolenas iš Bergeijko, esančio į pietus nuo Eindhoveno, jau žengė svarbų žingsnį šia kryptimi. Prieš trejus metus jis nusprendė pereiti prie naujos, vadinamosios X-Treck sistemos, pagal kurią kiaušiniai perinami tvarte. Šiuo metu ji įdiegta jau šešiuose paukščių tvartuose. Kas septynias

» Paukštidėse ir jų aplinkoje jau vyksta pokyčiai, kurių visuma turės nemažos teigiamos įtakos maisto produktų saugumui, paukščių gerovei bei aplinkai daromos žalos mažinimui.« Gert-Jan Oplaat

savaites ūkininkui pristatomi apie 180 000 kiaušinių, kurie prieš tai buvo perinti 18 dienų. Jie paskirstomi į šešis tvartus. Viščiukai išsiriti po trijų dienų. Tačiau 95-98 proc. jų – jau po dviejų dienų. Jie tuoj pat gauna pašaro ir vandens. Per šešias savaites paukščiai subręsta ir pasiekę 2,6-2,7 kg svorį gabunami į skerdyklą. „Visuomeninės diskusijos taip pat ir mane pastūmėjo spręsti antibiotikų naudojimo klausimą, todėl įsigilinau į šią sistemą“, – pasakoja K. Koolenas.

„Praeina vidutiniškai 30 valandų, kol perykloje išsiritę viščiukai atvežami į penėjimo ūkį. Anksčiausiai išsiritę turi laukti daugiau kaip 48 valandas. Aš apmaščiau, kaip galėčiau patobulinti šį procesą. Kuo mažiau mikrobu nuo pat pradžių ir kuo greičiau maisto ir vandens viščiukai gauna, tuo jie būna sveikesni ir stipresni ir tuo mažiau antibiotikų privalau naudoti. Mano viščiukai dabar išsiriti kuo švariausiame tvarte, kur jiems jau stovi paruošti vanduo ir lesalas.“ Tad antibiotikų naudojimas sumažėjo

- 1 Keeso Kooleno ūkyje viščiukai perimi paukštidėje. Jie tuoj pat gauna vandens ir pašaro.
- 2 Ardi (deš.) ir Willy van Erpai perėjo nuo tradicinio prie vadinamojo laisvo laikymo vištų auginimo. Jų įsitikinimu, tokios produkcijos realizavimo galimybės geresnės.
- 3 Van Erpų ūkyje laikomos vištos priklauso lėtai augančiai veislei. Paukščiai pjaunami ne šešių, o aštuonių savaičių amžiaus.
- 4 Vadinamoji „ankstyvojo šėrimo“ (angl. „early feeding“) koncepcija kitose šalyse žinoma pavadinimu „daržinėje išsiritę viščiukai“ (angl. „barn born chickens“).

INFORMACINĖ KAMPANIJA „NYDERLANDŲ PAUKŠTININKYSTĖ“

NEPLUVI, Nyderlandų paukštienos gamintojų asociacija, pastaraisiais metais inicijavo projektą „Nyderlandų paukštinkystė“. Šia akcija siekiama visuomenei plačiau nušviesti mėšinių vištų auginimo sektoriaus veiklą. „Mūsų verslas visada buvo atviras naujovėms. Turime solidžių gamintojų ir tiekėjų, glaudžiai bendradarbiaujame su mokslinių tyrimų centrais, – sako Gertas-Janus Oplaatas, asociacijos NEPLUVI pirmininkas, – įdiegta gausybė inovacijų, tame tarpe ir paukščių gerovės srityje. Pvz., nuo 2009 m. iki 2015 m. naudojamų antibiotikų kiekiai sumažinti daugiau kaip 60 proc. Problema ta, kad mes niekada apie tas inovacijas nekalbėjome, todėl vartotojai apie jas nieko nežino. Šios iniciatyvos tikslas – komunikacija, kuriai pasitelkiame taip pat ir nacionalinę žiniasklaidą.“

50 proc., o pašarų įsisavinimas pagerėjo keliais procentais. Paukštidės sausesnės, viščiukai rečiau susižeidžia pėdų minkštąją dalį.

„Vartotojai yra kritiškai ir maisto produktams kelia vis griežtesnius reikalavimus. Taip atsiranda įstatymų normos viršijančių taisyklių, kurios mus verčia siekti dar didesnės pažangos, – sako K. Koolenas, – dar viena priežastis, pastūmėjusi mane investuoti į šią sistemą, tai – visuomenės nuomonė. Jei mūsų verslas į ją nereaguos, jis praras egzistavimo teisę.“

IŠLAIDŲ IR PAJAMŲ SANTYKIS

Van Erpams teko įveikti gausybę kliūčių, kol sistema ūkyje pradėjo kaip reikiant veikti. „Pradžioje iš tikrųjų buvome pionieriai. Buvo svarbu viską išbandyti ir kaupti patirtį. Kadangi šį žingsnį žengėme drauge su keturiais kitais ūkiais, galėjome pasimokyti vieni iš kitų, – pasakoja Ardi van Erp, – su viščiukų perinimo įmone, pašarų tiekėju bei skerdykla glaudžiai bendradarbiaujame, tad produkcijos realizavimas garantuotas. Rinka pasirengusi už laisvo laikymo vištą mokėti daugiau, tačiau ši sistema reikalauja ir didesnių gamybos išlaidų.“

Taip pat ir Keeso Kooleno išlaidos išaugo, bet pajamos, deja, nepadidėjo. „Nežiūrint visų inovacijų, rinkai aš vis dar tebesu tradicinis vištų auginimo, – komentuoja verslininkas, – čia slypi taip pat ir priežastis, kodėl ši sistema kaip reikiant neprigija paukštinkystės sektoriuje. Sunkumų sudaro investicinės išlaidos, kurioms amortizuoti prireikia 5-erių ar net 7-erių metų. Užsienyje ši koncepcija susilaukė didesnio susidomėjimo: Anglijoje ir Prancūzijoje bandoma ją įvesti į rinką pavadinimu ‚daržinėje išsiritę viščiukai‘ (angl. ‚barn born chicken‘). Vartotojams tai patinka ir jie pasiryžę sumokėti didesnę kainą.“

Todėl mėšinių vištų sektorius nusprendė, jog vartotojus reikia geriau informuoti. NEPLUVI inicijavo atitinkamą kampaniją (žr.: Informacinė kampanija „Nyderlandų paukštinkystė“). Gamintojai atveria savo paukštūnų duris. „Jau seniai vištos nebelaikomos narveliuose ir į mėsą nebešvirksčiamas vanduo, – aiškina

SKAIČIAI IR FAKTAI

Nyderlandų paukštinkystės sektorius plečiasi. Paukštynų skaičius nuolat mažėja, tačiau vištų daugėja. 2014 m. 2 160-ųjų fermų buvo laikoma beveik 105 mln. vištų, iš jų – 47 mln. mėšinių 576-uoose šios rūšies vištas auginančiuose ūkiuose. Vidutinio dydžio ūkyje auginama apie 80 000 paukščių. Nyderlandų gyventojas per metus suvalgo vidutiniškai 18 kg vištienos, miečiausiai – filė, kuri sudaro apie 65 proc. fasuotos vištienos. Tai gi Nyderlanduose realizuojami palyginti dideli vištienos filė kiekiai, o kitos dalys, tokios kaip šlaunelės, sparneliai, vidaus organai ir pan., eksportuojamos visų pirma į Europos šalis bei Aziją. 2014 m. iš viso buvo pagaminta apie 1 mln. t paukštienos. Be to, dar beveik 750 000 t mėsos importavusi šalis, patenkino savo ir užsienio vartotojų poreikius.

» Praeina vidutiniškai apie 30 valandų, kol išsiritę viščiukai iš peryklos nugabenami į penėjimo ūkį. Anksčiausiai išsiritę viščiukai privalo laukti daugiau kaip 48 valandas.« Kees Koolen

G.-J. Oplaatas, – tačiau pirkėjų galvose vis dar įstrigęs trisdešimties metų senumo vaizdas. Atėjo laikas parodyti ir kitą pusę tam, kad pagerintume savo įvaizdį ir vartotojai būtų pasirengę už mūsų paukštieną mokėti brangiau.“

Keesas Koolenas nenustoja toliau investuoti. Savo vištidėse jis išbando dulkių kiekio mažinimo sistemas, kadangi smulkiosios dulkės, regis, greitai žada tapti nauja visuomeninių diskusijų tema. „Paukščių auginimas – tai kaip profesionalusis sportas. Reikia stengtis išlikti gerųjų pusėje, o svarbiausia – neatsisakyti savo vizijos. Man tai reiškia: neužmerkti akių visuomenės pageidavimams, bet taip pat ir nesivaikyti visų madingų tendencijų.“ ■

NUIMKITE DERLIŲ PER REKORDINĮ LAIKĄ

„JOHN DEERE“ W SERIJOS KOMBAINAI

+ DIDELĖ KRATIKLIŲ ZONA

+ DIDŽIAUSIA RINKOJE VALOMOJI SISTEMA

+ SPARČIAI AKTYVUOJAMA „BOOSTERBAR“ SISTEMA

+ DIDELIO DIAMETRO KŪLIMO BŪGNAS
660 MM IR 10 SPRAGILŲ

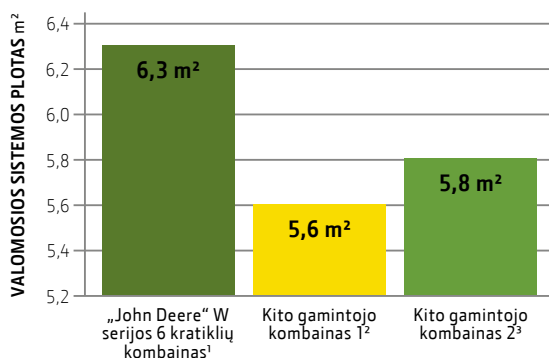
NAUJIENA: W SERIJOS KOMBAINAI

Naujuosiuose W serijos kombainuose rasite viską, ko tikėtės iš kratiklinio kombaino:

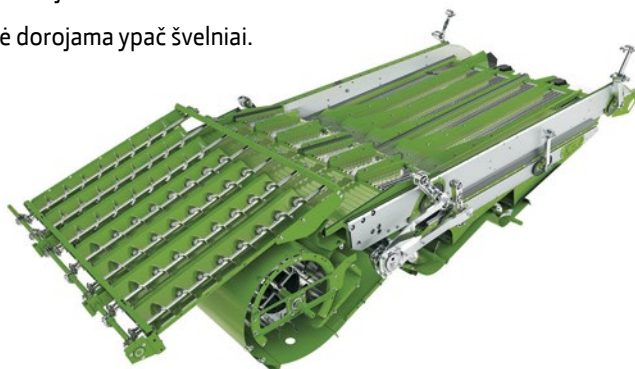
Maksimalų našumą, kurį užtikrina 660 mm kūlimo būgnas su 10 spragilų ir dideliu pobūgnių plotu.

Švarų grūdų bunkerį ir minimalius grūdų nuostolius, nes šios serijos kombainuose įrengta didžiausio ploto valomoji sistema atitinkamų kombainų klasėje.

Puikios kokybės šiaudus, nes didelėje kratiklių zonoje javų masė dorojama ypač švelniai.

¹ www.deere.com
² www.newholland.com
³ profi.de - Landmaschinenkatalog, Claas Lexion 670

Įsipareigojimai visuomenei

John Deere prisideda prie gyvenimo sąlygų gerinimo visame pasaulyje. *Autorius: Adrien Leroy*

Lyderio pozicija žemės ūkio technikos gamybos rinkoje John Deere koncernui kartu reiškia ir didžiulę atsakomybę, ir ne tik savo klientams. „Sėkmingas verslas mūsų įmonei suteikia galimybę būti produktyvia visuomenės nare ir įgyvendinti aukštesnę tikslą, – dėsto John Deere fondo prezidentė Mara Sovey Downing, – įsipareigodami žemės ūkiui, siekiame prisidėti prie visų žmonių gyvenimo sąlygų gerinimo.“ Tad kasmet apie 1 proc. įmonės grynojo pelno skiriama paramos ir vystymosi pagalbos projektams, 2016 m. ši parama sudarė per 31 mln. JAV dolerių.

Dažnai vien pinigų nepakanka, todėl koncernas užsibrėžė tikslą: visuomeniniais pagrindais atliekamo, karitatyviniams tikslams skirto darbo valandų skaičius iki 2022 m. turės pasiekti vieną milijoną. Apie socialinius įsipareigojimus liudija šis

pavyzdys. 2014 m. šešiolika John Deere Azijos padalinio darbuotojų keturias dienas talkininkavo Indonezijos valstiečiams, nuimant bei kuliant ryžių derlių ir sodinant naują. Taigi koncerno atstovai ne tik susipažino su sunkiomis užduotimis, su kuriomis kasdien susiduria du milijardai pasaulio smulkiųjų ūkininkų, bet ir galėjo šiems perteikti specialiųjų žinių iš įmonės ekonomikos, augalų apsaugos ir mechanizavimo sričių. Dar vienas naujesnis pavyzdys iš Prancūzijos: praėjusį gruodį 180 žmonių, dirbančių John Deere Orléans-Sarano, Ormeso ir Arc-lès-Gray gamyklose, drauge su vietiniais maisto produktų dalijimo punktais išrūšio 38 t maisto produktų. Be to, John Deere fondas skyrė 16 000 € sunkvežimiui šaldytuvui įsigyti, kuriame bus laikomas dalijamas maistas. ■

LEIDIMO DUOMENYS

ŠIAURĖS AMERIKA

Vyr. redaktorius: David Jones; meninis redaktorius: Tom Sizemore
Regionų redaktoriai: Dean Houghton, Charles Johnson, Lorne McClinton,
Martha Mintz, Larry Reichenberger, Steve Werblow

LOTYNŲ AMERIKA, MEKSIKA, ARGENTINA

Redaktorius: Martin Villarreal

BRAZILIJA

Redaktorė: Elisa Acevedo

AUSTRALIJA, NAUJOJI ZELANDIJA

Redaktorius: Steve Swann

KINIJA

Redaktorius: YuMei Mu

EUROPA

Vyr. redaktorius: Steven Roller

Regionų redaktoriai: Katja Beth, Adrien Leroy

Vertimas / redagavimas: Alè Kokanka, Klaus Fuchs

El. paštas: BethKatja@JohnDeere.com

Viršelio nuotrauka: Jörg Böhling

Žurnalas ARIMAI yra leidinio apie žemės ūkį, leidžiamo DEERE&COMPANY 14 kalbų visame pasaulyje, lietuviška versija. Šis leidinys siunčiamas ūkininkams ir kitiems UAB „DOJUS agro“ nurodytiems asmenims nemokamai. Norėdami gauti žurnalą ARIMAI arba pakeisti žurnalo gavimo adresą, susisiekite su UAB „DOJUS agro“.

Leidykla: Mohn Media, Gütersloh, Vokietija

AR JAU PASIRUOŠĖTE PAVASARIUI?

APSILANKYKITE ŠIANDIEN

PASIRUOŠKITE PAVASARIUI

Pats laikas paruošti savo techniką pavasariui.
Turime dideles eksploatacinių detalių atsargas.

**ATVYKITE PAS MUS ŠIANDIEN IR APSIPIRKITE
PUIKIOMIS KAINOMIS.**

JOHN DEERE

Prašome gražinti klaidingai pristatytą žurnalą adresu, nurodytu kairėje pusėje.
Jeigu Jūsų adresas nurodytas neteisingai, prašome atsiųsti teisingą informaciją UAB „DOJUS agro“.

Prašome persiųsti nurodytu adresu:

Jei pasikeitė jūsų adresas arba nebenorite gauti „Arimai“, kreipkitės į savo „John Deere“ atstovą.

JohnDeere.com

Naujos kartos specialieji 5G serijos traktoriai

MANEVRINGIEJI

Naujos kartos specialieji 5G serijos traktoriai dabar su naujais kompaktiškais 4 cilindrų, 3,4 l talpos, IIB etapo varikliais, iki 110 AG ir išmaniąja galios valdymo sistema (IPM). Manevringumas padidėjo dėl sumažinto bendrojo ilgio ir 15% pagerinto apsisukimo kampo.

Jūsų „John Deere“ atstovas yra pasiruošęs padėti jums išsirinkti tinkamiausią modelį.

JOHN DEERE